

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΩΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμὰς 100. Ἐξέμνητος — 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἔν γένει ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 31 Αὐγούστου 1929

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέητου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Ἔτος 51ον.— Ἀριθ. 39

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σὲ κάποια γωνιά εἶν' ἓνα σκαμνί. Ὁ Πιτσιρίκος τὸ πέρνει, τὸ βάζει ἀπὸ κά-
τω ἀπὸ τὸν κρῖκο κι' ἀνεβαίνει. Εἶναι
ἀκριβῶς στὸ ὕψος ποὺ χρειάζεται. Βγά-
ζει τότε τὴ γραβάτα του, τὴ δένει στὸν
κρῖκο καὶ κάνει μιὰ θηλειά...
Τὸ ρολόγι χτυπάει μιὰ. Ἐμπρός!
Εἶναι ὥρα νὰ πεθάνει!..

Μὲ χέρια ποὺ τρέμουν, ἀνοίγει
τὴ θηλειά... Ἀντίο, Ζάκ! Ἀν-
τίο, μαμμά!..

Ξαφνικά, ἓνα σιδερένιο χέρι τὸν
ἀρπάζει. Αἰσθάνεται ὅτι κάποιος
τὸν πιάνει ἀπὸ τὴ μέση καὶ τὸν
κατεβάζει ἀπὸ τὸ σκαμνί, ἐνῶ μιὰ
δυνατὴ φωνὴ τοῦ φωνάζει κοντὰ
του:

— Ἰδέα μιὰ φορά! Νὰ κάνεις
γυμναστική μὲς' σὰ μεσάνυχτα!
Ὁ Πιτσιρίκος γυρίζει — καὶ τί
νὰ ἰδεῖ;

Ὁ ἀββάς Ζερμάν, χωρὶς ῥάσο,
μὲ τὴν κυλότητα του καὶ τὸ γιλέκο
του, νὰ στέκεται πλάι του χαμο-
γελῶντας μελαγχολικὰ στὸ φῶς
τοῦ φεγγαριοῦ. Μὲ τὸνα χέρι κα-
τέβασε τὸν Πιτσιρίκο, καὶ μὲ τὰλ-
λο κρατεῖ ἀκόμα τὴν λαγήνα του,
ποὺ εἶχε κατεβεῖ νὰ τὴ γεμίσει στὴ
βρύση τῆς αὐλῆς.

Καθὼς βλέπει τὰ κλαμμένα μά-
τια τοῦ Δανιήλ, ὁ ἀββάς τοῦ λέει

πάλι μὲ κάποια συγκίνηση στὴ φωνή:

— Τί ἰδέα κι' αὐτὴ, ἀγαπητέ μου Δα-
νιήλ, νὰ κάνεις γυμναστική τέτοια ὥρα!

Ὁ Πιτσιρίκος εἶναι κατακόκκινος καὶ
κατασαστισμένος.

— Δὲν κάνω γυμναστική, κύριε ἀβ-
βά... Θέλω νὰ πεθάνω!..

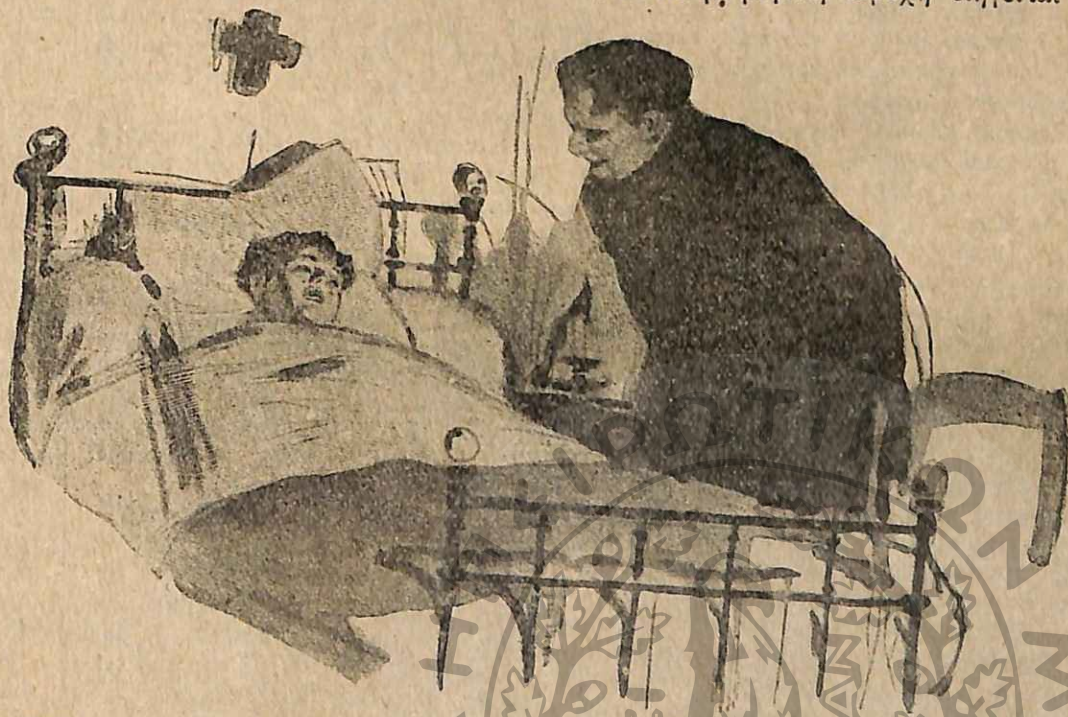
— Νὰ πεθάνεις; Καὶ γιατί; Ὡστε
εἶσαι πολὺ δυστυχισμένος;

— ὦ, ἂν εἶμαι δυστυχισμένος!..

Καὶ τὰ δάκρυά του κυλοῦνε, καυτὰ.

— Δανιήλ, λέει ὁ ἀββάς, ἔλα μαζί
μου, νὰ μιλήσουμε...

Ὁ μικρὸς Δανιήλ κουνᾷ τὸ κεφάλι
ἀρνητικὰ καὶ δείχνει τὸν κρῖκο μὲ τὴ δε-
μένη γραβάτα. Τότε ὁ ἀββάς τὸν πέρ-
νει ἀπὸ τὸ χέρι.

«Τὰ εἶχα ξεχάσει ὅλα μὲ τὸν ὕπνο κι' ὁ σωτήρας μου γέλασε...» (Σελ. 458, στ. α'.)

— Ἐλα! Πρέπει νὰ κουβεντιάσουμε.
Κι' ἂν θέλεις νὰ σκοτωθεῖς, δὲ χάθηκε
ὁ κόσμος! Σκοτώνεσαι καὶ κεῖ πάνω!..
Ἐχω φωτιά, εἶναι ζέστη τουλάχιστο
κεῖ-πάνω.

— Ὁχι, κύριε ἀββά, ἀφίστε με νὰ πε-
θάνω ἐδῶ. Δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ
μ' ἐμποδίζετε.

Ὁ ἀββάς θυμώνει τώρα καὶ τὰ μάτια
του ἀστράφτουν.

— Ἀ, ἔτσι; Καλὰ λοιπόν!

ζωὴ του, τὶς δυστυχίες του καὶ τοὺς λό-
γους ποὺ τὸν ἔκαμαν νὰ ἐπιθυμῇ τὸ
θάνατο.

Ὁ ἀββάς τὸν ἀφίσε νὰ τελειώσει, νὰ
κλάψει, νὰ ξεσπάσει νὰ ξεθυμάνῃ, κι'
ὕστερα τοῦ εἶπε ἥσυχά-ἥσυχά:

— Ὁλ' αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτα, παιδί
μου, καὶ θὰ ἦταν μεγάλη κουταμάρα νὰ
πεθάνεις γιὰ τέτοια μικροπράγματα. Σ'
ἔδιωξαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο, (πράγμα, ποὺ
κατὰ τὴ γνώμη μου εἶναι γιὰ τὸ καλὸ

σου, πολύ καλά! Πρέπει να φύγεις, να φύγεις άμέσως χωρίς να περιμένεις τις όχτρες. Δεν είσαι καμμιά ύπη-
ρέτρια, τί εύχή!... Όσο για τὸ ταξίδι σου καὶ τὰ χρέη σου, μὴ σὲ νοιάζει. Θὰ σοῦ δανείσω ἐγὼ τὰ λεφτὰ πού ἤθελες νὰ δανειστείς ἀπ' αὐτὸν τὸν κατεργάρη. Όλ' αὐτὰ θὰ τὰ κανονίσουμε αὐριο. Για τὴν ὥρα σιωπὴ! Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργασθῶ, σὺ πρέπει νὰ πλαγιάσεις. Δὲ σ' ἀφίνω ὅμως νὰ γυρίσεις στὸ δωμάτιό σου. Θὰ κρυώνεις ἐκεῖ καὶ θὰ σὲ κυριεύσουν πάλι μαῦρες ιδέες. Πλάγιασε στὸ κρεβάτι μου. Ἐγὼ ἔχω πολλή δουλειὰ καὶ θὰ γράφω ὡς τὸ πρωτὶ... Καληνύχτα τώρα! Μὴ μοῦ μιλάς!

Ο Πιτσιρίκος δὲν κάνει πιά ἀντίσταση, πλαγιάζει στὸ κρεβάτι τοῦ καλοῦ φιλόσοφου. Σὰν ὄνειρα τοῦ φαίνονται ὅλα ὅσα πέρασε μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἡμέρα, κι' ὁ ὕπνος ἐρχεται γλυκὺς καὶ ξεκουραστικὸς στὸ μαλακὸ καὶ ζεστὸ αὐτὸ κρεβάτι.

Τ' ἄλλο πρωτὶ, ὁ ἄδδὰς μὲ ξύπνησε, χτυπώντας με στὸν ὦμο. Τὰ εἶχα ξεχάσει ὅλα μὲ τὸν ὕπνο, κι' ὁ σωτήρας μου γέλασε μὲ τὴν καρδιά του.

— Ἐμπρός, μικρέ, χτύπησε ἡ καμπάνα, μοῦ εἶπε. Πήγαινε νὰ πάρεις τὰ παιδιὰ, ἔπως πάντα. Στὸ πρωτὸ διάλειμμα, ἔλα δῶ νὰ μιλήσουμε.

Ξαφνικὰ τὰ θυμῆθηκα ὅλα καὶ θέλησα νὰ τοῦ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνη μου. Ἀλλ' ὁ ἄδδὰς μὲ πῆρε καὶ μ' ἐβγαλε ἔξω.

Στὸ πρωτὸ διάλειμμα ἔτρεξα πάλι στὴν κάμαρά του καὶ τὸν βρήκα νὰ μετρά πάνω στὸ τραπέζι τοῦ χρυσὰ νομίσματα. Τελείωσε τὴ δουλειὰ του χωρὶς νὰ μὲ προσέξει.

— Όλ' αὐτὰ εἶναι γιὰ σένα, μοῦ εἶπε ὕστερα. Αὐτὰ γιὰ τὸ ταξίδι, αὐτὰ γιὰ τὸ θυρωρὸ, αὐτὰ γιὰ τὸ Μπαρμπέτ...

Κάτι θέλησα νὰ πῶ, ἀλλ' ὁ καλὸς ἄνθρωπος δὲ μ' ἄφισε.

— Τώρα, παιδί μου, ἀποχαιρέτησέ με. Χτυπάει τὸ κουδούνι γιὰ τὸ μάθημά μου, κι' ὅταν τελειώσω, θέλω νὰ μὴ σὲ βρῶ πιά ἔδῳ μέσα. Δὲν κάνει γιὰ σένα αὐτὴ ἡ Βαστίλλη. Πήγαινε γρήγορα στὸ Παρίσι, ἐργάσου καλά, προσέχου στὸν καλὸ Θεὸ καὶ κοίταξε νὰ γίνῃς ἄντρας... Γιατί, μικρέ μου Δανιήλ, εἶσαι παιδάκι ἀκόμη, καὶ πολὺ φοβάμαι πὼς θὰ μείνεις παιδί σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ!

Μ' ἀγκάλιασε μὲ στοργή κι' ἐγὼ γονάτισα μπροστά του μὲ λυγμούς. Μὲ σήκωσε καὶ μὲ φίλησε στὰ δύο μάγουλα.

— Για σου! Ἀργήσα, καὶ τὰ παιδιὰ θὰ μὲ περιμένουν.

Καὶ κατέβηκε τρέχοντας τὴ σκάλα.

Ποτὲ δὲν θὰ τὸν ξεχάσω τὸν καλὸ αὐτὸν ἄνθρωπο!... Ἐρρίξα μιά τελευταία ματιά στὸ ἀσκητικὸ δωμάτιό του, κι' ὀρίστηκα νὰ κρατῶ πάντα στὴ μνήμη

μου τὴν εὐγένεια καὶ τὴν καλοσύνη του.

Ἡ ὥρα περνοῦσε... Ἐπρεπε νὰ ἐτοιμάσω τὸ μπογαλάκι μου, νὰ πληρώσω τὰ χρέη μου, νὰ κρατήσω θέση στὸ λεωφορεῖο...

Κάτω, καθὼς περνοῦσα ἀπὸ τὴν αὐλή, εἶδα μισανοιγμένη τὴν πόρτα τοῦ γυμναστηρίου. Ὁ σιδερένιος κρῖκος κρεμόταν πάντα ἀπὸ τὸ ταβάνι, κι' ἀπάνω στὸν κρῖκο ἦταν δεμένη θηλειὰ ἢ γραβάτα μου κι' ἀνέμιζε στὸ βοριά, πού ἔμπαινε ἀπὸ τὸ παράθυρο.

ΙΓ'.

Τὰ κλειδιά τοῦ κ. Βιό

Καθὼς ἔβγαينا βιαστικὸς ἀπὸ τὸ λύκειο, ἡ πόρτα τοῦ θυρωροῦ ἀνοίξε ξαφνικὰ κι' ἄκουσα κάποιον νὰ φωνάζει:

— Κύριε Ἐστέ! Κύριε Ἐστέ!

Ἦταν ὁ Μπαρμπέτ ὁ καφετζής.

— Ἀλήθεια, μάς φεύγετε, κύριε Ἐστέ; ρώτησε.

— Μάλιστα, κύριε Μπαρμπέτ, σήμερα κίόλας.

Ο κ. Μπαρμπέτ τινάχθηκε ἀπάνω. Μαζί του τινάχθηκε κι' ὁ θυρωρὸς, πού ἦταν ἐκεῖδᾶ.

— Πῶς! Σήμερα κίόλας!;

— Σήμερα κίόλας! Καὶ τρέχω νὰ κρατήσω θέση στὸ λεωφορεῖο.

Μοῦ φάνηκε πὼς κι' οἱ δύο ἐτοιμάστηκαν νὰ μ' ἀρπάξουν ἀπὸ τὸ λαιμό.

— Καὶ τὰ λεφτά μου; εἶπε ὁ κύριος Μπαρμπέτ.

— Καὶ τὰ δικά μου; εἶπε ὁ θυρωρὸς. Χωρὶς ν' ἀπαντήσω, μπήκα στὸ σπιτάκι τοῦ θυρωροῦ, ἔβγαλα μιά φούχτη ἀπὸ τὰ ὠραία νομίσματα τοῦ ἄδδᾶ Ζερμάν καὶ πλήρωσα ἀμέσως τὸ λογαριασμό τους.

Τί θαῦμα ἦταν αὐτό! Τὰ πρόσωπά τους μεταμορφώθηκαν μονομιάς, ἔχωσαν τὰ χρήματα στὴν τσέπη τους κι' ἄρχισαν νὰ μὲ γεμίζουν κομπλιμέντα.

— Ὡστε, ἀλήθεια, κύριε Ἐστέ, σὰς χάνουμε; τί κρίμα! Τόσο καλὸς πελάτης καὶ τόσο καλὴ καρδιά!

Ἀλλὰ ἐγὼ, ἔξω ἀπὸ τὸ καφφενεδάκι τῆς ἐξοχῆς, ἐκεῖ πέρα στὸ Λειβαδάκι, εἶχα μάθει νὰ δυσπιστῶ στὰ λόγια τῶν ἀνθρώπων. Δὲν τοὺς ἔδωσα καμμιὰ προσοχή καὶ βγήκα ἔξω βιαστικὸς, νὰ βρῶ τὸ λεωφορεῖο πού θὰ μὲ πῆγαινε μακριὰ ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ τέρατα.

Όταν γύριζα ἀπὸ τὸ πρακτορεῖο μαζί μ' ἓναν ὑπάλληλο πού θὰ μοῦ περνε τὸ μπαούλο μου, νὰ κι' ὁ γυμναστής ὁ κ. Ροζὲ βρέθηκε μπροστά μου. Μουστάκι στριμμένο, μπότες γυαλισμένες, στραβὰ τὸ καπέλλο καὶ βράδυμα ὅλο καμάρι. Ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά του νὰ μὲ ὑποδεχθῇ!

— Σὲ ζητῶ παντοῦ! μοῦ λέει. Τί μαθαίνω; Ἐτοιμάζεσαι νὰ...

Μὰ τοῦ κόπηκε ὁ λόγος στὴ μέση. Ἐγὼ θυμῆθηκα πάλι τὸ Λειβαδάκι, κι' ἡ ματιά πού τοῦρριξα εἶχε τόση ἀηδία καὶ

τόση περιφρόνηση, ὥστε ἐκεῖνος τᾶχασε... Κιτρίνισε στὴν ἀρχή, κάτι μουρμούρισε, ἀλλὰ βρῆκε πάλι τὸ θράσος καὶ τὴν ψυχραιμία του κι' εἶπε ἀναιδέστατα, ὅτι ὅποιος ἔχει παράπονα μαζί του, νὰ κοιτάσει νὰ τοῦ τὰ πεῖ...

«Πφ! λωποδότη!» εἶπα μέσα μου, καὶ τοῦ γύρισα τὴν πλάτη.

Όταν γύρισα στὸ σχολεῖο, τὰ παιδιὰ ἦταν στὴν τάξη. Ἀνεδήκαμε στὴν κάμαρά μου κι' ὁ ἄνθρωπος φορτώθηκε στὸν ὦμο του τὰ πράγματα καὶ κατέβηκε στὴν αὐλή. Ἐγὼ ἔμεινα μιά στιγμὴ πίσω καὶ κοίταξα γιὰ τελευταία φορὰ τὸ παγερὸ αὐτὸ δωμάτιο, ὅπου πέρασα δύο χειμῶνες.

Ἀποχαιρέτησα τοὺς γυμνοὺς τοίχους, τὸ στενὸ παράθυρο καὶ τὸ ἀναλόγιο, ὅπου μελετοῦσα, τ' ἄψυχα αὐτὰ ἀλλὰ τόσο ἀγαπημένα πράγματα, καὶ κατέβηκα σιγά-σιγά, κοιτάζοντας πάντα τριγύρω μου, σὰ νὰ ζητοῦσα νὰ πάρω μαζί μου τὴν εἰκόνα ὅλων τῶν λεπτομερειῶν ἀπὸ τὴ ζωὴ αὐτῆς τοῦ σχολεῖου, πού τὴν ἀφίνα πιά χωρὶς ἐλπίδα νὰ τὴν ξαναβρῶ. Πέρασα κι' ἀπὸ τὸ διάδρομο ὅπου εἶχα ἰδεῖ γιὰ πρώτη φορὰ τὰ ἄθωα ἐκεῖνα μαῦρα μάτια. Ὁ Θεὸς νὰ τὰ προστατεύει! Πέρασα κι' ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντῆ, ὕστερα ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ κ. Βιό...

Ἐκεῖ σταμάτησα ξαφνικά... Τί εὐτυχία ἦταν αὐτὴ! Τὰ κλειδιά, τὰ τρομερὰ κλειδιά τοῦ κ. Βιό, κρεμόνταν στὴν κλειδαρότρυπα κι' ὁ ἀέρας τὰ κουνοῦσε ἐλαφρὰ-ἐλαφρὰ.

Τὰ κοίταξα μ' ἓνα ὕφος θρησκευτικοῦ τρόμου, καὶ τότε γεννήθηκε ξαφνικά στὸ κεφάλι μου ἡ ἰδέα νὰ ἐκδικηθῶ. Σὰν κλέφτης καὶ ἱερόσυλος, ἔβγαλα τὸν ὀρμαθὸ μὲ τὰ κλειδιά ἀπὸ τὴν τρύπα, τὰ κρυφα κάτω ἀπὸ τὸ σακκάκι μου καὶ κατέβηκα τρεχάλα.

Στὴν ἀκρὴ τῆς αὐλῆς ἦταν ἓνα βαθύτατο πηγάδι... Ἐτρεξα ἐκεῖ καὶ κοίταξα τριγύρω μου. Ἡ αὐλὴ ἦταν ἔρημη, τὰ παράθυρα τῆς ὑπηρεσίας κλειστά ἀκόμη. Τότε ἔβγαλα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ σακκάκι μου τὰ κλειδιά αὐτὰ πού μ' εἶχαν κάμει νὰ ὑποφέρω τόσο, καὶ τὰ πέταξα μ' ὅλη μου τὴ δύναμη μέσα!

Φρίνκ!... Φρίνκ!... Φρίνκ!... τὰ κούσα νὰ κατρακυλοῦν κουδουνίζοντας, νὰ χτυποῦν στὰ τοιχώματα τοῦ πηγαδιοῦ καὶ στὸ τέλος μπλοῦμ! νὰ βυθίζονται στὸ νερό. Ἀφοῦ ἔκαμα τὸ ἐγκλημα μου, ἀπομακρύνθηκα χαρούμενος καὶ γελαστός.

Στὴν ἐξοδο, ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος πού εἶδα καθὼς ἔβγαينا, ἦταν ὁ κ. Βιό, ἀλλὰ ἓνας κ. Βιό χωρὶς κλειδιά, σατισμένος, ταραγμένος, ἀλλοιώτικος. Ἐτρεχε δεξιά κι' ἄριστερά καί, καθὼς πέρασε πλάι μου, μοῦρριξε μιά ματιά γεμάτη ἀγωνία, σὰ νὰ θελε ὁ δυστυχισμένος νὰ μὲ ρωτήσῃ μήπως τὰ εἶδα...

Ἀλλὰ δὲν τόλμησε.

Ὁ θυρωρὸς ἐκείνη τὴ στιγμὴ τοῦ φώναξε ἀπὸ πάνω:

— Κύριε Βιό, δὲν τὰ βρήκα!

Κι' ὁ κ. Βιό μουρμούρισε ἀπελπισμένος:

— Ἀχ, Θεέ μου, τί θὰ γίνουμε τώρα! Ἐκανε ἀπαράλλαχτα σὰν τρελλός.

Θὰ ἤθελα ν' ἀπολαύσω μὲ κακία αὐτὸ τὸ θέαμα, ἀλλὰ ἡ σάλπιγγα τοῦ λεωφορείου χτυποῦσε στὴν πλατεῖα καὶ δὲν ἤθελα νὰ φύγει χωρὶς νὰ μὲ πάρει.

Καὶ τώρα, ἀντίο γιὰ πάντα, σχολεῖο μὲ τοὺς παλιούς καὶ ψηλοὺς τοίχους! Ἀντίο, παιδιὰ ἄτακτα καὶ πειραχτήρια! Ἀντίο, σκληρὲ κανονισμὸ τοῦ κ. Βιό! Ὁ Πιτσιρίκος πέταξε μακριὰ καὶ δὲν ξαναγυρίζει!

Καὶ σὺ, μαρκήσιε ντὲ Μπουκοράν, εὐλόγα τὴν καλὴ σου τύχη! Ἐτσι πού ἤρθαν τὰ πράγματα, ποὺς ξέρεῖς ἂν δὲ σὲ γλύτωσε ὁ Θεὸς ἀπὸ μιά σπαθιά τοῦ Πιτσιρίκου, πού θὰ σάφινε στὸν τόπο!

Ἀμαξά, χτύπα τ' ἄλογά σου καὶ πηγαινέ με γρήγορα στὸν τόπο μου, νὰ τρέξω στοῦ θεοῦ Μπατίστα, νὰ φιλήσω τὴ μαμμά, κι' ὕστερα νὰ ξεκινήσω γιὰ τὸ Παρίσι, νὰ βρῶ τὸ Ζάκ στ' ὠραῖο Καρτιέ-Λατέν...

ΙΔ'.

Ὁ θεὸς Μπατίστα

Περίεργος τύπος κι' αὐτοὺς ὁ θεὸς Μπατίστα, ὁ ἀδελφὸς τῆς κυρίας Ἐστέ! Εἶχε μικροπαντρευτεῖ μὲ μιά κακιά καὶ φιλάργυρη γυναίκα, πού τὸν ἔκανε ὅ,τι ἤθελε. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἐνδιαφερόταν γιὰ τίποτα, παρὰ καλλιεργοῦσε μιά μανία πού εἶχε: νὰ γρωματίσει. Τώρα καὶ σαράντα χρόνια, ἄλλο δὲν ἔκανε· γρωματίζε διαρκῶς τίς εἰκόνας τῶν βιβλίων, τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ Σ' ΕΝ' ΑΣΤΕΡΙ

Ἀστρο λαμπρὸ πού φέγγεις στὰ ψηλά, Πῶς καρτερῶ νάρθει τὸ κάθε βράδυ! Νιώθω τὸ φῶς σου τότε νὰ κυλά Στὴν πικραμένη μου καρδιά σὰ χάδι.

Μονάχο μέσ' στὸν κόσμο, ὁρφανό. — Ὡ, κι' εἶμαι ἀπόψε τόσο λυπημένο! — Καὶ μὲ τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανὸ Ἀναζητῶ σε, ἀστέρη ἀγαπημένο.

Ἀχ, εἶσαι σὺ ἡ μόνη μου χαρὰ Μέσ' στὴ θλιμμένη μου ζωὴ—στοχάσου— Κι' ἤθελα νάχα δύο λευκὰ φτερά, Νάρθω μιά νύχτα ἀνάλαφρα κοντά σου.

Νάρθω πολὺ κοντά σου, νὰ γινῶ Ἐνα μὲ τὸ γλυκὸ, τὸ λαμπρὸ φῶς σου, Νὰ λάμπω αὐτοῦ ψηλά στὸν οὐρανό, Ἀστρο κι' ἐγὼ, σὰν ἓνας ἀδελφός σου.

Ἀστρο λαμπρὸ πού φέγγεις στὰ ψηλά, Πῶς καρτερῶ νάρθει τὸ κάθε βράδυ! Νιώθω τὸ φῶς σου τότε νὰ κυλά Στὴν πικραμένη μου καρδιά σὰ χάδι.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΟΥ ΑΡΘΥΝ - ΑΛ - ΡΑΣΙΔ

Ὁ περίφημος Χαλίφης Ἀρὺν-Ἀλ-Ρασίδ φημιζόταν γιὰ τὴ σοφία του καὶ γιὰ τὴ δικαιοσύνη πού ἤξερε νὰ πονέ-
μει. Ἀνάμεσα στὶς ἱστορίες πού σώζον-
ται γι' αὐτόν, εἶναι κι' ἡ ἀκόλουθη:

Ἐνας ἔμπορος ἀπὸ τὴ Βαγδάτη, ὀνομαζόμενος Ἀβδουλλάχ, πούλησε πολ-
λὰ ἐμπορεύματα σὲ κάποιον κάτοικο τῆς
Δαμασκού, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν τοῦδινε
τὰ χρήματά του. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ
ξεκινήσῃ γιὰ τὴν πόλη ἐκείνη, νὰ τὸν
βρῇ. Ἀλλὰ πρὶν φύγει, σκέφτηκε νὰ
ἐμπιστευθεῖ σὲ κάποιον τὴν περιουσία
του, κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχε συγγενεῖς, πῆγε
στὸν κατὴ Ζεῖδ, πού φημιζόταν γιὰ ἄν-
θρωπος ἅγιος καὶ δίκαιος.

— Φεύγω γιὰ μεγάλο ταξίδι, τοῦ εἶ-

χαρά. Κράτησέ τα λοιπόν, γιὰ νάχω
ἥσυχο τὸ κεφάλι μου, ὅταν θὰ λείπω.

Τέλος, ὁ κατὴς δέχθηκε καὶ πῆρε τὸ
θησαυρὸ νὰ τὸν φυλάξει.

Ὁ Ἀβδουλλάχ ἔφυγε κι' ἔλειψε δύο
χρόνια, χωρὶς νὰ στείλει καμμιὰ εἰδησή
του. Γι' αὐτὸ ὁ κατὴς ξαφνιάστηκε, ὅ-
ταν ὁ ἔμπορος γύρισε καὶ τοῦ ζήτησε
πίσω τὸ κουτί του.

— Ποῖο κουτί; ρώτησε ὁ δικαστής,
σὰ νὰ μὴν ἤξερε τίποτα.

— Τὸ κουτί, πού σοῦ ἄφησα ὅταν ἔ-
φυγα.

— Σ' ἐμένα ἄφησες κουτί; Καὶ βέ-
βαια ἀστεῖεςσαι, φίλε μου! Πήγαινε στὸ
καλὸ καὶ ἄφησέ με ἥσυχο, γιατί ἔχω
πολλές δουλειές νὰ κάμω.

Ὁ κακόμοιρος ὁ Ἀβδουλλάχ ἔφυγε
στενοχωρημένος καὶ κάθησε στὸ σπῖτι
του νὰ σκεφθεῖ τί ἔπρεπε νὰ κάμει.

Βρῆκε ὅτι τὸ φρονιμότερο ἦταν νὰ
πάει στὸ Μεγάλο
Βεζύρη, πού ὅλοι
ἤξεραν τὴ σοφία
του καὶ τὴ δικαιο-
σύνη του. Πῆγε
λοιπὸν καὶ τοῦ τὰ
διηγήθηκε ὅλα.

— Ἐχεις μάρ-
τυρες; τὸν ρώτησε
ἐκεῖνος.

— Ὅχι, ἀποκρί-
θηκε ὁ Ἀβδου-
λάχ· ἤμουν μόνος.

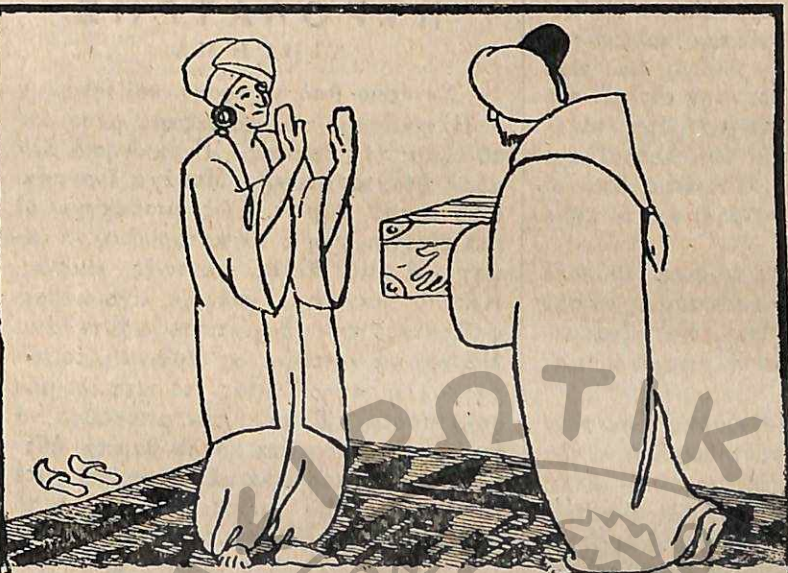
— Πῶς λοιπὸν
θάποδεῖξεις τὸ δι-
κιο σου; Ὁ κατὴς
θάρνιέται κι' ἐπὶ
μαρτυρία δὲ θάχεις.
Ἡ ὑπόθεσή σου εἶ-
ναι πολὺ δύσκολη
καὶ θὰ μιλήσω στὸ
μεγάλο μας Χαλί-
φη. Ἰσως τὸ σοφὸ
τοῦ μυαλοῦ μπορέ-
σῃ νὰ νακαλύψῃ τὴν ἀλήθεια.

Τὴν ἴδια μέρα ὁ Βεζύρης διηγήθηκε
στὸ Χαλίφη Ἀρὺν-Ἀλ-Ρασίδ τὴν ἱ-
στορία τοῦ Ἀβδουλλάχ.

— Χρεάζεται πονηριὰ κι' ὑπομονή,
εἶπε ὁ Χαλίφης, γιὰ νὰ κάμουμε τὸν
κατὴ γὰ ξεσκεπαστῇ μοναχὸς του, ἂν
εἶναι ἔνοχος. Φώναξέ τον κοντά σου
καὶ πιάσε φίλια μαζί του. Θὰ κοιτάξῃ
νὰ σὲ κολακέψῃ καὶ νὰ σὲ περιποιηθεῖ,
καὶ τότε θὰ τοῦ ξεφύγει κανένας λόγος
ἢ θὰ κάμει κάποια ἀπερίσκεπιά καὶ θὰ
τὸν πιάσουμε. Ἐτσι εἶναι ὅλοι οἱ ἄν-
θρωποι. Κάμε ὅπως σοῦ εἶπα καὶ στεί-
λε μου ἔδῳ τὸν Ἀβδουλλάχ.

Ὁ ἔμπορος παρουσιάστηκε στὸ Χα-
λίφη τρέμοντας ἀπὸ τὴ συγκίνηση καὶ
γονάτισε χάμω.

— Σήκω ἀπάνω, τοῦ εἶπε ὁ Χαλί-
φης, καὶ πές μου τί εἶχε τὸ κουτί πού
ἄφησες στὸν κατὴ.

«Ὁ Ἀβδουλλάχ παρακάλεσε τὸν κατὴ νὰ τοῦ φυλάξῃ τὸ κουτί...»
(Σελ. 459, στ. β').

— Ἀρχηγὲ τῶν πιστῶν, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀδδουλλάχ, τὸ κουτί μου εἶχε δυὸ χιλιάδες φλουριά, εἴκοσι ρουμπίνια σὲ σχῆμα ἀστρου κι' ἓνα περιδέραιο μ' ἐξήντα μαργαριτάρια κι' ἓνα ρόδινο διαμάντι σὲ κάθε δέκα.

— Θὰ μποροῦσες νὰ γνωρίσεις ὅλ' αὐτά;

— Πολὺ εὐκολα, Ἀρχηγὲ τῶν πιστῶν.

— Πήγαινε λοιπὸν σπῖτι σου καὶ μὴ λές τίποτα σὲ κανένα, ὥς πού νὰ σὲ φωνάξω καὶ πάλι.

Στὸ μεταξύ, ὁ Βεζύρης φώναξε κοντά του τὸν κατὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Φίλε μου, ἡ φήμη τῆς δικαιοσύνης σου καὶ τῆς σοφίας σου ἔφτασε ὡς τὸ παλάτι. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ μένεις ἀπλὸς δικαστὴς κι' ὁ Μεγάλος Χαλίφης ἀποφάσισε νὰ σὲ κάμει ἀρχιδικαστὴ καὶ νὰ σὲ κρατήσει κοντά του γιὰ νὰ τοῦ δίνεις τὴ γνώμη σου.

Οἱ τιμὲς αὐτὲς παραξάλλισαν τὸν περὶ φανὸ κατὴ. Δὲ φοβόταν κανένα πιά κι' οὔτε θυμόταν τὴν κλοπὴ πού εἶχε κάμει. Γιὰ ν' αὐξήσῃ τὴν εὐνοία τοῦ Βεζύρη, τοῦ πρόσφερε μιὰ μέρα ἓνα ἀπὸ τὰ ὠραῖα ρουμπίνια τοῦ Ἀδδουλλάχ. Ὁ Βεζύρης τὸ γνώρισε ἀμέσως ἀπὸ τὸ σχῆμα του (σχῆμα ἀστρου) καὶ τὸ πῆγε στὸ Χαλίφη:

— Θαυμάσια! εἶπε ἐκεῖνος. Φύλαξέ το καὶ προσπάθησε νὰ τὸν κάμει νὰ σοῦ χαρίσει καὶ τὸ περιδέραιο, πού εἶναι μοναδικὸ στὸν κόσμον καὶ δὲ μπορεῖ νὰ μᾶς γελάσει.

Σὲ λίγες μέρες, ὁ Βεζύρης εἶπε στὸν κατὴ, πῶς ὁ σουλτάνος ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν κάμει ὑπουργὸ τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ οἱ ὑποψήφιοι εἶναι πολλοὶ καὶ δυνατοί. Ὅποιος εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὸ σουλτάνο, ἐκεῖνος σίγουρα θὰ πάρει τὴ θέση.

Ὁ πρῶν κατὴς, τυφλωμένος τώρα πιά ἀπὸ τὴ φιλοδοξία, ἀποφάσισε νὰ χαρίσει στὸ σουλτάνο τὸ ὑπέροχο περιδέραιο μὲ τὰ μαργαριτάρια, βέβαιος ὅτι θὰ τᾶρεξε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο δῶρο.

Παρουσιάστηκε στὸ παλάτι χωρὶς νὰ ὑποπτευθεῖ τὴν παγίδα κι' εἶπε:

— Ἀρχηγὲ τῶν πιστῶν, ἔχω ἓνα στολίδι, πού βρίσκεται στὴ φανίλια μου ἀπὸ πολλὰ χρόνια. Ἐμένα δὲν ἀξίζει νὰ τὸ φορῶ καὶ τόφερα νὰ σοῦ τὸ χαρίσω.

— Τί στολίδι εἶν' αὐτό; ρώτησε ὁ Ἀρουν-Αλ-Ρασίδ.

— Ἐνα περιδέραιο μὲ μαργαριτάρια καὶ μπριλλάντια.

Κι' ἀμέσως ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του τὸ περιδέραιο καὶ τᾶδωσε στὸν Χαλίφη.

— Τὸ δέχομαι! εἶπε αὐτός.

Ἀφοῦ ἔφυγε ὁ κατὴς, ὁ Ἀρουν-Ἀλ-Ρασίδ κάλεσε τὸ Βεζύρη καὶ τὸν Ἀδδουλλάχ.

— Τὸ γνωρίζεις αὐτό; ρώτησε τὸν ἔμπορο.

— Ὡ, ἀφέντη, φώναξε, τρέμοντας ὁλος ὁ Ἀδδουλλάχ, εἶναι τὸ δικό μου!

— Καλὰ! Πήγαινε στὸ σπῖτι σου καὶ μὴν λές σὲ κανένα τίποτα, ὥς πού νὰ σὲ φωνάξω καὶ πάλι.

Τ' ἄλλο πρωῒ, ὁ σουλτάνος κάλεσε τὸ κατὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Μεγάλε δικαστὴ, θὰ σοῦ ζητήσω μιὰ γνώμη. Ἐνας ὑπὴκόος μου ἔφυγε γιὰ τὴ Μέκκα κι' ἄφισε σὲ κάποιον τὰ πλούτη του. Γύρισε καὶ τοῦ τὰ ζήτησε, μὰ ἐκεῖνος ἀρνῆθηκε πῶς τὰ εἶχε πάρει καὶ δὲν τοῦ ἔδωσε τίποτα. Τί τιμωρία λές νὰ τοῦ βάλω;

— Νὰ τὸν κρεμάσεις! φώναξε ὁ κατὴς.

— Σὲ καταδικάζω λοιπὸν σὲ θάνατο, εἶπε ὁ σουλτάνος, γιὰτὶ ἐσὺ σὰι ὁ ἐνοχος.

Καὶ κάλεσε ἀμέσως τὸ Βεζύρη καὶ τὸν Ἀδδουλλάχ, ἔκαμε τὴ δίκη κι' ἔβγαλε τὴν ἀπόφαση, πού ἐκτελέσθηκε ἀμέσως.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΠΥΡΟΛΑΤΡΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Πλησιάσαμε καὶ κοιτάξαμε μέσα ἀπ' τὸ τζάμι τῆς πόρτας. Ἡ ἐκκλησιὰ ὅλη μέσα ἦταν σκοτεινὴ. Μονάχα ἓνα κόκκινο μικρό, θαμπὸ φῶς μισόφεγγε σὲ μιὰ εἰκόνα, χωρὶς νὰ κατορθῶν νὰ πέφτῃ καὶ στὶς ἄλλες κοντινὲς εἰκόνες. Κάποιον μανουάλι γυάλιζε λίγο καθρεφτίζοντας τὸ χρωματιστὸ καντηλάκι. Μᾶρεσε νὰ κοιτάξω κι' ἔμεινα ἔτσι ὡρα πολλή, στηρίζοντας τὸ κεφάλι μου στὴν πόρτα. Τίποτα δὲν μποροῦσα νὰ ξεχωρίσω ἐκεῖ μέσα. Ὅλα θαμπά, ἀέδαια. Δὲν κατόρθωνα νὰ ξεχωρίσω οὔτε τὴν εἰκόνα, πού μπρός της ἔφεγγε τὸ καντηλάκι. Ὁ ξάδερφός μου βιαζότανε.

— Πᾶμε, μοῦ εἶπε τραβώντας με ἀπ' τὴν ποδιά.

Τὸν ἀκολούθησα ἀμίλητος.

— Καὶ τί ἔδλεπες μέσ' στὴν ἐκκλησιὰ, πού κοίταζες τόση ὥρα; Ὅλα σκοτάδια μέσα, μοῦ εἶπε.

— Σκοτάδια, ναί, σκοτάδια, ξανάπα κι' ἐγώ.

Στὸ μυαλό μου μέσα ἔδλεπα τώρα τὰ σκοτάδια ζωγραφισμένα νάνοι γογγυλίζουν σὰν τὰ ἐλατήρια τοῦ καναπέ πού, ὅταν πιέζοντας τὰ κλειδιά, ἀνοίγουν πιδ μεγάλη πηδούλα πηλὰ μὲ δύναμη.

— Σκοτάδια... σκεφτόμουν. Εἶδα πολλὰ σκοτάδια στὸ ἐρημικὸ ἐκκλησιὰκι νὰ κυκλώνουν τὸ τρεμάμενο ἀδέχαιο φῶς τοῦ καντηλιῦ καὶ νὰ τὸ κρύβουν, σὰν τὰ νέφη πού σκεπάζουν σὲ κάποια εἰκονίσματα κατὰ ἀγίους μὲ χρωματιστά πράσινα, μπλέ, κόκκινα φορέματα.

Καθὼς βαδίζαμε πλάι σὲ χτήματα, ὁ ξάδερφός μου μοῦ μιλοῦσε:

— Θὰ μάθω γιοργὰ τὰ λόγιά σου.

Ἡ γίδα μου ἔχει ἀκόμη γάλα. Τοὺς καντιφέδες, πού τοὺς εἶχα φυτέψει στὸν

τενεχὲ τοῦ πετρελαίου, τοὺς φύτεψα μαζὶ μ' αὐτὸν στὴ γῆ. Μὰ περπάτα, καί- μένε! Ἔλα νὰ περάσουμε ἀπ' αὐτὴ τὴ σταφίδα, νὰ φτάσουμε γρήγορα στὴ Λαγκάδα... Τὴ βλέπεις τὴ Λαγκάδα; Νά τη! ἐκεῖ πού ἔχουν ἀνάψει τὴ φωτιά. Θὰ ψέφουνε τὶς κούκλες...

Περπατούσαμε μέσα στὴν ξένη σταφίδα, τσακίζοντας μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὶς ἀραιὰ, ἀνάμεσα στὰ κούρβουλα, φυτρωμένες κούκλιες, γιὰ νὰ νοιώσουμε δρόμο.

Ἀξαφνὰ ἀκούσαμε στὸ γειτονικὸ σπιτάκι φωνές. Δυὸ ἀνθρώποι βγήκαν ἀπὸ μέσα σκούζοντας. Κυνηγιόντανε. Συναγερτήθηκαν στ' ἁλώνι καὶ χτυπηθήκανε, ἴσως μὲ ξύλα, γιὰτὶ ἀκούγαμε χτυπήματα. Πάλι: ξανακυνηγήθηκαν. Ἐμεινε στ' ἁλώνι ὁ ἓνας μοναχός. Τὸν ἄλλο τὸν χάσαμε Παρακολουθοῦσαμε τὴ σκηνὴ ἀφωνα. Φοδόμενα. Πῆγα νὰ φωνάξω δυὸ-τρεις φορές... Σῶπαινα ὁμως ἀθελά μου...

— Ὁ Σαφρίδης θὰ ἦταν! ψιθύρισε ὁ ξάδερφός μου.

Ὁ Σαφρίδης ἦταν ἓνας τρελλὸς πού γύριζε κάθε καλοκαίρι τὰ χωριά ζητώντας ἓνα πιάτο σταφίδα γιὰ ἐλεημοσύνη.

Λουμώξαμε κι' οἱ δυὸ καθίζοντας χάμω, πίσω ἀπὸ δυὸ κούρβουλα, γιὰ νὰ μὴ μᾶς δῇ ὁ σταφιδᾶς πού εἶχαμε μπῆ στὴ σταφίδα του. Περιμέναμε νὰ συνάντησῃ, νὰ καυγά τὸν δυὸ ἀνθρώπων. Περιμέναμε νὰ κοῦσουμε κι' ἄλλες φωνές, κι' ἄλλα χτυπήματα... Ὁ ἀνθρώπος ὁμως πού βρισκότανε στ' ἁλώνι, προχώρησε ἀμίλητος προσεχτικὰ, μ' ἀργὰ βήματα, στὸ σταφιδόσπιτό του. Ἐκλείσε τὴν πόρτα δυνατὰ. Τὸ φῶς ἔβγαλε λίγο ἀπ' τὸ φεγγίτη. Ἐπειτα ἔσβυσε. Ἡσυχία καὶ πάλι.

Στὴ Λαγκάδα μας γαύγιζε τὸ σκυλί. Σιωπηλοὶ κι' οἱ δυὸ, κρυμμένοι μέσα στὰ φύλλα τῆς σταφίδας, εἶχαμε ἀφαιρεθεῖ κοιτάζοντας στὸ χτήμα μας. Σὰ νᾶχαμε λησμονήσει γιὰτὶ εἶχαμε κρυφτεῖ. Κανείς δὲν ἔλεγε στὸν ἄλλο νὰ φύγουμε. Τὸ δέος, πού μᾶς εἶχε καταλάβει στὴν ἀρχή, εἶχε τώρα πιά ὑποχωρήσει. Ἀπ' τὰ κενὰ πού ἀφηναν τὰ φύλλα, βλέπαμε στ' ἁλώνι τοὺς δικούς μας. Ὅλοι πηδοῦσαν καὶ χόρευαν γύρω ἀπ' τὴ φωτιά. Ἐψήγαν κι' ἔτρωγαν κούκλες.

Τὰ παιδιὰ φώναζαν. Στὴ φωτιά ἔβριχταν πότε-πότε νὰ ἄχαρα, κι' οἱ κόκκινες γλώσσες τῆς μεγάλωναν ἄξαφνα καὶ κανεὶς δὲν τολμοῦσε κείνη τὴ στιγμή νὰ τὴν πηδῇ. Λίγα μέτρα μακριὰ ἀπ' τὴ χαρὰ τῶν δικῶν μου — καὶ μὲ τὸ φόβο γιὰ τὸν ἀόριστο κίνδυνον καμμιὰς ἐπίθεσης τοῦ σταφιδᾶ ἐναντίον μου, ἂν ἔβγαινε ἔξω καὶ μ' ἔπιανε κρυμμένο μέσ' στὴ σταφίδα του, γιὰ κλέφτη, κοιτάζοντας ὥρα πολλὴ τὴ φωτιά πού ἦταν ἀγνάντια μου ἀναμμένη, ἐννοῶσα μὴν ἀγαλλίαση πού μονάχα ἴσως ἓνας

πυρολάτρης μποροῦσε νὰ τὴ νοιώσῃ!

Ἡ κατακόκκινη φωτιά μὲ τὸν κατάμαυρο καπνὸ, πῶς σχήματα δὲν ἔπαιρνε! Τώρα ἀρχίζει νὰ τελειώνει: οἱ φλόγες δλοένα μίκραιναι, χαμηλώναι, λιγότευαν ἀργὰ-ἀργὰ. Σὰ νυσταγμένα: σὰν ὄνειρα: σὰν τὰ παραμῦθια τῆς γιγασίας! Τῆς ἔχυσαν νερό, γιὰ νὰ μὴ πάρῃ ὁ ἀέρας τὰ καϊμένα ἄχαρα, γιὰτὶ θᾶ-φευγαν ὅλοι.

— Πᾶμε, Μῆτσο! φώναξα: ἐγὼ θὰ φύγω. Νύσταξες ἐδῶ χάμου;

Σηκωθήκαμε μὲ φόβο μὴ μᾶς δῇ κανεὶς στὸ ξένο χτήμα.

Βγήκαμε στὸ δρόμο καὶ περπατούσαμε ἴσχυα. Ἐπρεπε ὁμως τώρα νὰ κάνομε δλόκληρο κύκλο γιὰ νὰ φτάσουμε στὸ χτήμα μας. Τ' αὐγουστιάτικο φεγγάρι φωτίζε, σὰ μέρα.

— Κοίτα τὸν Κᾶη, πού κόβει τὸ δέντρο, μοῦ εἶπε ὁ ξάδερφός μου.

— Ποῦ;

— Νὰ τοε δεξιὰ, μέσα στὸ φεγγάρι, σὰ νᾶναι ξαπλωμένος. Κόβει τὸ δέντρο, μὰ αὐτὸ ξαναφυτρώνει.

— Πῶς;

— Νά, κόβει ἓνα κλαρί καὶ πετάγονται δέκα ἀμέσως. Ὅταν μπορέσῃ καὶ τὸ κόψῃ, πᾶει καθήκαμε ὅλοι! Τὸν ἔδραλε ὁ Θεός, γιὰτὶ σκότωσε τὸν ἀδελφὸ του...

Κοίταξα τὸ φεγγάρι: πραγματικὰ στὸ δεξιὸ μέρος τοῦ φεγγαριοῦ, σὰν πλατεῖα ἀχτίνα κύκλου, ἦταν μιὰ σκιά, πού μποροῦσε ἢ φαντασία, συμπληρώνοντας τὴν λίγο, νὰ τὴν κάνει Κᾶη. Δὲν ξέρω ὁμως τί θυμήθηκα καὶ ψιθύρισα ἀσυναίσθητα:

— Κι' ἐκεῖνους πού σκοτώσαμε

τοὺς πῆρε τὸ φεγγάρι...

Τὸ ἐπανάλαβα κιόλας.

Τὴ δευτέρη φορὰ δέχτηκα μιὰ μπουβιά δυνατὴ ἀπ' τὸν ξάδερφό μου.

— Γιατὶ μὲ χτυπᾶς; τὸν ρώτησα μισοκλαμένος.

— Σὲ κάνω καλὰ! εἰμαι μεγαλύτερός σου ἓνα χρόνο! Τὸ ξέρεις; Ποιόνε βρίξεις;

Ξεροκατάπια μ' ἓνα κόμπο παραπά-νου πού μπῆκε στὸ λαιμό μου. Δὲν τοῦ μίλησα ἄλλο.

Φτάσαμε στὸ χτήμα. Γύρω ἀπ' τὸ πολύφωτο λυχνάρι μὲ τὸ νυσταλέο φῶς φάγαμε ὅλοι βιαστικά. Τὴν ἄλλη μέρα θὰ ξυπνοῦσαμε πολὺ πρωῒ.

Κεῖνη τὴ βραδυὰ περίμενα νὰ ζνε-ρευτῶ τὸ ματωμένο φεγγάρι, πού τόσες ὥρες εἶχα χάσει κοιτάζοντας ἀπ' τὴν ταράτσα μας, νὰ πλανιέται στὶς στοιχειωμένες ρεματιὲς μὲ τὰ φαντάσματα καὶ τὰ γρίμια. Τὰ φωτισμένα χᾶη τοῦ πελάου μὲ τὶς λάμψεις καὶ τὰ πυροφάνια. Τὴ φωτιά στὸ ἁλώνι. Τὸ φῶς, πού χυνόταν ἀπ' τὸ φεγγίτη τοῦ σταφιδόσπι-του. Τὸ κόκκινο καντηλάκι τοῦ ἀγίου-Θανασοῦ. Τὸ πολύφωτο λυχνάρι, πού πιρπιλίζαν τὰ φῶτα του, ὅταν ἔτρωγα

στὸ τραπέζι νυσταγμένος... Καὶ περί-μενα νὰ τὰ δῶ ὅλ' αὐτὰ στὸν ὕπνο μου μὲ μιὰ τέτοια πεποίθηση πού, χωρὶς νὰ καταλάβω γιὰτὶ, κείνο τὸ βράδυ κοιμή-θηκα γρηγορότερα ἀπ' ὅλα τᾶλλα. Κοι-

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΙΣΚΗΡΑΣ

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ BENETOI

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Εἶναι ἡ Μαργαρίτα, πού ξεπροβάλλει ἀπ' τὸ χαντάκι. Ὁ Γιαννάκης, μεθυ-σμένος ἀπὸ ἐνθουσιασμό, δρμάει κι' αὐ-τὸς καὶ πέφτει πάνω στὸν Πέτρο, πού δὲν περίμενε μιὰ τέτοια ἀπροσδόκητη ἐπίθεση. Ἡ Μαγδαληνὴ, ἀπολιθωμένη ἀπὸ τὴν ἐκπληξη, στέκει ἀκίνητη μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα. Παρὰ τὸν ἡρωϊσμό τοῦ Παύλου, ἡ φρουρὰ νικήθηκε καὶ τὸ φρούριο κυριεύθηκε.

— Νίκη! Νίκη! φωνάζουν οἱ μικροί.

— Αὐτὸ δὲν εἶναι παιχνίδι, διαμαρ-τύρονται οἱ νικημένοι. Μᾶς χτυπήσατε ἀπὸ πίσω.

— Στὸν πόλεμον ὅλα γίνονται. Σᾶς φά-γαμε!

— Στὴ φυλακή! Στὴ φυλακή! φω-νάζει ὁ Ζοζὼς καὶ κρατᾷ τὸν Πέτρο, ξαπλωμένον χάμω, βάζοντας ὅλη του τὴ δύναμη.

— Στὴ φυλακή! φωνάζει ἡ Μαργα-ρίτα, τραβώντας τὶς κοτσίδες τῆς ἀδελ-φῆς τῆς.

Ἡ Ἐλενίτσα κι' ὁ Γιαννάκης κρατοῦν τὸν Παῦλο δυνατὰ, γιὰ νὰ μὴν τοὺς ξε-φύγῃ.

— Ἀς πετάξουμε τοὺς νικημένους ἔ-ξω ἀπὸ τὸ φρούριο, φωνάζει ὁ νικητὴς στρατάρχης. Ἐμεῖς εἴμαστε τώρα οἱ κύ-ριοι.

Καὶ βάζοντας τὸ σχέδιό του σὲ πρά-ξη, σπρώχνει τὸν ἀδελφὸ του κάτω ἀπὸ τὸν πάγκο. Ἡ πάλη ξαναρχίζει, γέλια, φωνές, φασαρία, κι' ὕστερα μονομιᾶς, ἀ-κούγεται ἓνα φοβερὸ κρᾶκ! Ὁ κακο-μοῖρης ὁ πάγκος, πού εἶχε μείνει ὀρθὸς ἐπὶ τόσα χρόνια, εἰρήνης καὶ ἡρεμίας, ὑπέκυψε ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς μοναχὰ ἡ-μέρας δόξας!

Μιὰ φωνὴ ἀπελπισίας ἀκούγεται ἀπ' ὅλα τὰ στόματα. Σ' αὐτὴν ὁμως ἀπο-κρίνεται μιὰ ἄλλη φωνή. Μιὰ φωνὴ ἀ-γανάντησης.

Τὰ παιδιὰ ἀνασηκώνουν τὸ κεφάλι τους καὶ τί βλέπουν;

Τὸν θεῖο Βαρνάβα, πού ἔρχεται μὲ μιὰ μεγάλῃ μαγκούρα στὸ χέρι καὶ τὴ θεῖα Ἀγλαΐα, πού τρέχει, λαχανιασμέ-νη, πνιγμένη, περισσότερον ὥμως ἀπὸ τὸν θυμὸ τῆς παρὰ ἀπὸ τὸ τρέξιμό.

Καὶ πιδ πίσω τους, διακρίνονται ἡ Πουλχερία, πράσινη ἀπὸ τὸ κακό της, κι' ὁ Σουλπίκιος κατάχλωμος ἀπ' τὴ συγκίνηση!

— Ἀθλία ὄντα! φωνάζει ὁ θεῖος Βαρ-

μήθηκα βαριά ὅσο ποτὲ ἄλλοτε. Γι' αὐτὸ δὲν εἶδα τίποτ' ἀπ' αὐτὰ στὸν ὕ-πνο μου. Οὔτε στὰ ξύπνια μου τὰ ξα-νάδα. Οὔτε θὰ τὰ ξαναδῶ!

νάδας μὲ τὸ πρόσωπο ξαναμμένο καὶ τὰ μάτια πεταγμένα ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες.

— Ἀχ, κακὰ παιδιὰ! μόλις μπορεῖ κι' ἀναστενάζει ἡ θεῖα Ἀγλαΐα.

Ἐντρομοὶ οἱ μικροὶ ταραξίες, ρίχνουν γύρω τὰ βλέμματά τους κι' ἀντιλαμβάνο-νται τὶς καταστροφὲς πού προξένησαν.

Ὁ πάγκος ἔχει σπάσει, ἡ ἄμμος τῆς δεντροστοιχίας ἔχει σκορπισθεῖ καὶ ἀνα-στατῶθεῖ. κλαριά σπασμένα καὶ φύλλα εἶναι σκορπισμένα χάμω. Καὶ ὅλες αὐ-τὲς οἱ καταστροφὲς δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ στὴν εἰκόνα πού παρουσιάζουν οἱ ἴδιοι, ἡ μᾶλλον τὰ φορέματά τους.

Τὸ ἓνα μανίκι τοῦ Παύλου εἶναι σχε-δὸν ὁλότελα ξεκολλημένο ἀπὸ τὴ μπλού-ζα του· ἡ φούστα τῆς Μαγδαληνῆς κρέ-μεται ὡς τὸ χῶμα· τὸ καπέλλο τῆς Μαρ-γαρίτας ἔχει γίνῃ πῆχτα κάτω ἀπὸ τὰ συντρίμματα τοῦ πάγκου· τὸ παντελόνι τοῦ Πέτρου ἔχει μιὰ φοβερὴ σχισματιά· ἡ γραβάττα τοῦ Γιαννάκη εἶναι κατα-κουρελιασμένη. Ὅσο γιὰ τὸ Ζοζὼ καὶ γιὰ τὴν Ἐλενίτσα, γι' αὐτοὺς κάθε πε-ριγραφὴ θάταν κατώτερη ἀπὸ τὴν πραγ-ματικότητά. Τὸ τρανταφυλλὶ φουστανά-κι τῆς μιᾶς καὶ τὸ θαλασσὶ ναυτικὸ κο-στοῦμι τοῦ ἄλλου ἔχουν πάνω τους τ' ἀνε-ξίτηλα σημάδια, ἀπὸ τὸ σύρσιμό τους ἀ-νάμεσα στὰ χόρτα, κι' εἶναι ξορωμένα, λερωμένα, τρυπημένα, ἀγνωρίστα.

Καὶ ὅλων τὰ πρόσωπα εἶναι γεμάτα χρώματα καὶ πρασινίλες ἀπὸ τὰ χόρτα, ἔχουν κοκκινίσει ἀπὸ τὸ παιχνίδι καὶ παρουσιάζουν ἓνα φρικτὸς θέαμα. Ὁ θεῖος Βαρνάβας ρωτᾷ μὲ τὴν τρομερὴ φωνή του.

— Ποῖς σᾶς ἐπέτρεψε νὰ παίξετε μ' αὐτὸν τὸν τρόπο;

Ὅλα τὰ κεφάλια σκύβουν. Κανένας δὲν τολμᾷ ν' ἀπαντήσῃ. Μόνο ὁ Παῦ-λος τραυλίζει:

— Παίξαμε... παίξαμε... τὸν πό-λεμον.

Τὸν πόλεμον; Πολὺ καλὰ, νέε μου, τώρα κι' ἐγὼ θὰ σοῦ δείξω τί εἶναι εἰ-ρήνη. Φύγε ἀμέσως ἀπ' ἐδῶ, κι' ἐσὺ κι' οἱ ἔλκενοι οἱ ἀδελφοί σου, κι' ἂν σᾶς ξα-ναδῶ στὴ δική μου περιοχὴ, ἀλοίμονο στ' αὐτιά σας!

Τὰ δάκρυα ἀρχίζουν νὰ τρέχουν ἀπ' ὅλα τὰ μάτια.

— Ὅχι, κλάψες! Ὅλα κι' ὅλα! φω-νάζει ὁ θεῖος. Ὁ πρῶτος πού θ' ἀκού-σω νὰ κλαίῃ, θᾶχῃ νὰ κἀνῃ μαζί μου. Σιωπὴ!

Στή στιγμή όλοι σώπασαν, τρομοκρατημένοι.

— Σας παρακαλώ, ξαδέλφη μου, λάβετε την καλοσύνη να κλείσετε αυτά τα βρωμόπαιδα στο σπίτι σας.

— Δεν θα δοκιμάσω να τα υπερασπισθώ, ξαδέλφει μου, και σας ζητώ συγγνώμη για τή διαγωγή τους.

— Μπά! μπά! αυτά τα περίμενα. Άγόρια που τ' ανατρέφουν γυναίκες. Τι καλό θέλεις να βγῇ απ' αυτά; Άλλα θα τους δώσω ἐγὼ τὸ παράδειγμα με τίς δικές μου τίς ἀνιψιές!

Καί γυρίζοντας στὶς τρεῖς ἀδελφές, πού ἔτρεμαν δρόκλινες:

— Στὸ κρεβάτι ἀμέσως και νηστεία! Καί χωρίς φωνές και κλάμματα. Σουλπίκιε, ἔλα να τίς πάρης.

— Ἐχετε δίκιο, συμφωνεῖ ἡ θειά Ἀγλαΐα. Πουλχερία, πάρε να βάλῃς τ' ἀγόρια στὸ κρεβάτι και να τίς δώσης μόνο ξερό ψωμί. Καί να μὴν ἀκούσω λέξη.

Γυρίζουν κι' οἱ δύο τους σπίτι, τόσο θυμωμένοι, ὥστε δὲν ἀντιλαμβάνονται ἔτι περπατοῦν πλάι-πλάι. Καί μάλιστα—ὦ θαῦμα—μιλοῦν κιόλας μεταξύ τους.

— Ἀρχαί ὠδύνων, ξαδέλφη μου. Ὁραῖο καλοκαίρι θὰ περάσουμε.

— Καί να συλλογίζεται κανεὶς πὼς εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα, ξαδέλφει μου.

Ἀπὸ πίσω τους ἔρχονται οἱ ἑπτὰ κακοποιοί, χωρισμένοι τώρα κατὰ φύλον, ὑπὸ τὴν ἡγεσία τῆς Πουλχερίας πού γκρινιάζει, και τοῦ Σουλπίκιου, πού ἀναστενάζει.

Και νά, τώρα οἱ ἔνοχοι καθισμένοι στὸ τραπέζι, μπροστὰ σὲ μιὰ σούπα πού ἀχνίζει και πού πρέπει νὰ τὴν φάνε θέλοντας και μὴ, κάτω ἀπ' τ' αὐστηρὸ βλέμμα τῶν θεῶν τους. Κι' ὕστερα ἀπὸ τὸ βασιανιστήριον αὐτὸ, ὅλοι πρέπει ν' ἀνέβουν και νὰ πέσουν στὸ κρεβάτι. Ὁ θεῖος Βαρνάβας κι' ἡ θειά Ἀγλαΐα πέφτουν ὁ καθένας στὴν πολυθρόνα του, ἀποκαμωμένοι. Ἡ σκηνὴ αὐτὴ ἐξενεύρισε τὸν ἔναν, ἐκούρασε τὴν ἄλλη κι' οἱ δύο τους βυθίζονται σὲ μαῦρες σκέψεις, ἀπ' τὸ μέρος του ὁ καθένας. Ἐξαφνα, παρουσιάζεται ἡ Πουλχερία.

— Ἐπιτέλους, κυρία, τώρα βρίσκονται στὰ κρεβάτια τους κι' ἐμεῖς, γιὰ σήμερα τουλάχιστο, ἡσυχάσαμε. Τοὺς ἔβαλα νὰ κάνουν κι' ἀπὸ δώδεκα μετάνοιες, τὴν ὥρα πού ἔλεγαν τὴν προσευχή τους. Τί θὰ κάνουμε ὅμως αὐριο, κυρία; Ἄν τ' ἀφήσουμε ἐλεύθερα, τὰ παλιόπαιδα θὰ ξαναρχίσουν τίς ἀνοησίες τους. Πρέπει νὰ χουν ἕναν ἄνθρωπο πού νὰ βρίσκεται διαρκῶς ἀπὸ πίσω τους.

— Δεν μπορεῖς νὰ τὸ κάνῃς ἐσὺ αὐ-

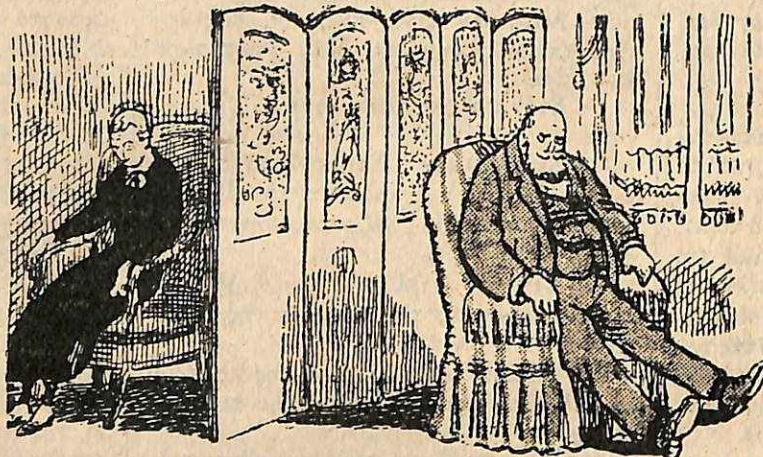
τὸ τὸ πράγμα, Πουλχερία, εἶπε ἡ θειά. — Ἀχ, κυρία, τὸ ξέρετε πὼς εἶμαι ἐξηγναεπτά χρονῶν. Δεν εἶναι ἡ ὄρεξη πού μου λείπει, εἶναι ἡ ἀντοχή.

— Ἀλίμονο, καϊμένη Πουλχερία, ἔχεις ἀρκετὴ δουλειὰ νὰ κάνῃς, με τὴν κουζίνα και με τὸ συγύρισμα. Καλὰ πού θάρχεται ἀπὸ αὐριο, κάθε μέρα ἡ ἀνεψιά σου, γιὰ νὰ σὲ βοηθῇ στὸ πλύσιμο και στὸ μαντάρισμα.

— Καί νομίζετε πὼς θάναί λίγη ἡ δουλειὰ πού θάχῃ με αὐτά; Οὐτε κι' ἐκείνη δὲν θὰ μπορῇ νὰ προσέχῃ τὰ παιδιά. Κι' ἔπειτα γιὰ σκεφθῇτε! Τέσσερα ἀγόρια, τέσσερα θηρία! Χρειάζονταν ἕνας ἄνδρας, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ τοὺς ἐπιδολῇ.

Ἐνας βαθὺς ἀναστεναγμὸς τῆς ἀποκρίθηκε.

Τὴ στιγμή ἐκείνη ὁ Σουλπίκιος παρουνιάστηκε, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

«Ὁ θεῖος Βαρνάβας κι' ἡ θειά Ἀγλαΐα πέφτουν καθένας στὴν πολυθρόνα του...» (Σελ. 462, στ. α'.)

— Κύριε, ἄχ, κύριε! Δεν ἀκούτε; Οἱ μικρὲς δεσποινίδες, ἐπάνω κλαῖνε, πού νὰ ραγίζεται ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου.

— Ἀφησέ τις νὰ κλάψουν. Εἶναι οἱ τύψεις τῆς συνειδήσεως.

— Ὁχι, κύριε, εἶναι ὁ φόβος. Μοῦ εἶπαν ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν κλειδαρότρυπα ὅτι φοβοῦνται νὰ κοιμηθοῦν μοναχῆς... Ἡἔσαν νὰ πουν τὴν προσευχή τους, ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ γδυθοῦν μόνες.

— Μπά, θὰ μάθουν.

— Ναί, ἀλλὰ αὐριο τὸ πρῶτ ποῖος θὰ τίς ντύσῃ και θὰ τίς χτενίσῃ;

— Αὐτὸ τὸ σκέφθηκα. Νὰ πᾶς νὰ ἐιδοποιήσῃς τὴν κόρη τοῦ ἐπιστάτη, πού εἶδα χθές. Θάρχεται κάθε πρωτ και θὰ τίς συγυρίσῃ, κι' ἐγὼ ὁ ἴδιος, στὸ μέλλον, θὰ φροντίσω ὥστε νὰ διασκεδάσουν διαφορετικὰ ἀπὸ σήμερα. Ἀφησέ τις τώρα νὰ κοιμηθοῦν.

Ἐτα τελείωσε ἡ πρώτη μέρα στὶς Καστανιές. Καί παρὰ τὴν ἀσυνήθιστη ὥρα, ὅλοι οἱ μικροὶ ξένοι κοιμήθηκαν σχεδὸν ἀμέσως, κουρασμένοι ἀπὸ τὸ ταξίδι κι' ἀπὸ τίς τρέλες τῆς ἡμέρας...

Β'.

Ἐνας λαμπρὸς ἥλιος φωτίζει τὸ δωμάτιο τῶν ἀγοριῶν.

— Σηκωθῇτε, σηκωθῇτε, φωνάζει ὁ Παῦλος και πηδάει ἀπ' τὸ κρεβάτι του. Οἱ ἀδελφοί του, ξύπνιοι κιόλας, μιμούνται τὸ παράδειγμά του.

— Εἴμαστε στὴν ἐξοχή, φωνάζει ὁ Πέτρος ἐνθουσιασμένος. Ἐδῶ εἶναι πολὺ πῶς ὠραῖα ἀπὸ τὸ Παρίσι, θὰ παίξουμε, θὰ διασκεδάσουμε.

— Ὅμως, παρατηρεῖ ὁ Γιαννάκης, πρέπει νὰ εἴμαστε πῶς φρόνιμοι ἀπὸ χθές.

— Βέβαια, βέβαια συμφωνοῦν κι' οἱ ἄλλοι.

Ὁ Παῦλος πλένεται μέσα σὲ μιὰ λεκάνη.

— Τελείωσε; τὸν ρωτᾷ ὁ Γιαννάκης. Μοῦ παίρνεις ὅλη τὴ θέση.

Ὁ Παῦλος ἀντὶ γι' ἄλλη ἀπάντηση, ἀπλώνει ἀκόμη περισσότερο τοὺς ἀγκῶ-

νες του, κι' ὁ Γιαννάκης, ἀγανακτισμένος, τοῦ πετάει τὸ σφουγγάρι στὸ πρόσωπο. Ὁ Παῦλος σκύβει τὸ κεφάλι και τὸ σφουγγάρι πέφτει στὸ πάτωμα με ὀρμὴ και πλημμυρίζει τὸ παρκέτο με νερά.

— Νὰ δῆς πού θὰ δαρθοῦν, μονολογεῖ ὁ Πέτρος, πού βάζει τὰ παπούτσια του, καθιστὸς πάνω στὸ κρεβάτι. Ἀξαφνα ἀνακαλύπτει ὅτι εἶναι θαυμάσιο πράγμα νὰ περπατῇ κανεὶς πάνω στὰ καθαρὰ σεντόνια. Ὁχι βέβαια με τὸν σκοπὸ νὰ τὰ λερώσῃ, με τὰ σκονισμένα του παπούτσια, ἀλλὰ γιὰ τὸ βρίσκει ὅτι ὁ περπάτος αὐτὸς πάνω στὸ ἐλαστικὸ σομμὲ εἶναι κάτι ὑπέ-

ροχο. Μπορεῖ κανένας νὰ πηδῇ στὸν ἀέρα σὰν τίπι κι' ὕστερα νὰ πέφτῃ πάλι, — ὀρθὸς ἡ καθιστὸς, δὲν ἔχει νὰ κάνῃ μιὰ και τὸ στρώμα εἶναι τόσο μαλακό, πού δὲν ἔχει φόβο νὰ χτυπήσῃ.

Ὁ Παῦλος, βλέποντας αὐτὸ τὸ θέαμα, θέλει νὰ συμμερισθῇ τὴ δόξα τοῦ ἀδελφοῦ του, και τώρα πάνω στὸ κρεβάτι χοροπηδοῦν δυὸ διαβολάκια.

— Ἐμπρός, ἔμπρός, γρήγορα! φωνάζουν ὁ Πέτρος κι' ὁ Παῦλος, ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὸ παιχνίδι, κατακόκκινοι κι' ἀναμαλλιασμένοι.

Τὴν στιγμή ἐκείνη ἡ ἄσπρη σκούφια τῆς Πουλχερίας ἐμφανίζεται στὴν πόρτα. Καί μπροστὰ στὸ φοβερὸ ἐκείνου θέαμα, ἡ δυστυχισμένη ὑπηρέτρια ἀπελπισμένη, σηκώνει τὰ χέρια της στὸν οὐρανό.

Ὁ θεῖος Βαρνάβας ἐπίνει τὸν πρωτὸν καφέ του, ὅταν παρουσιάστηκε ἡ Ζωή, ἡ κόρη τοῦ ἐπιστάτη, μιὰ ἐργατικὴ και πρόσχαρη κοπέλλα εἰκοσι χρονῶν. Ἡ Ζωή ἔρχεται νὰ πάρῃ διαταγές.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΑΝΗ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Ἑθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμμάτων και Τεχνῶν)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
μὲ σκίτσα τῆς δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Συχνὰ ὁ Λυκεῖάρχης του ἔκανε, καθὼς ἀκουγα, παράνομα πὼς «δὲ διαβάσει». Τὸ ἴδιο κι' ἡ δασκάλισσα τῆς Λιλῆς, πού αὐτὴ ἦταν στὴν τρίτη. Ὁ κ. Περίδης τοὺς ἔλεγε:

— Δὲ βλέπετε τουλάχιστο τὸ Δῆμη; Δυὸ χρόνια εἶχε νὰ πάει σχολεῖο. Κι' ὅμως τὸν ἐξέτασαν φέτο και τὸν βρήκαν ἱκανὸ γιὰ τὴν ἑκτη.

— Μὰ ὁ Δῆμης δὲν κάνει γαλλικά και πιάνο στὸ σπίτι! δικαιολογίταν ὁ Νάνης.

— Σπουδαῖα γαλλικά μοῦ ξέρεις! ἀπαντοῦσε ὁ πατέρας του κι' ἀπὸ μουσικὴ δά! στοιχηματίζω πὼς ὁ Δῆμης ξέρει περισσότερη!

Καί μιὰ μέρα, γιὰ δοκιμή, — και γιὰ παράδειγμα, — πήρε κάτι νότες ἀπὸ τὸ ράφι τοῦ πιάνου και μᾶς ἔβαλε νὰ διαβάσουμε, ὁ Νάνης, ἡ Λιλῆ κι' ἐγὼ, με τὴ σειρά. Κι' εἶδε πὼς ἐγὼ ἤξερα καλύτερα τὴ θεωρία.

Ἀλλῃ μέρα πάλι, πού ὁ Νάνης φώναζε πὼς δὲν μπορούσε νὰ λύσῃ ἕν' ἀριθμητικὸ πρόβλημα και ζητοῦσε βοήθεια, ὁ κ. Περίδης τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ τὰ ἔξεχασα πιά!...

Δὲ ρωτᾷς τὸ Δῆμη πού τάχει πῶς πρόχειρα;

Κι' ὁ κύριος Νάνης καταδέχτηκε νὰ μοῦ δείξῃ τὸ πρόβλημά του, πού ἦταν πολὺ εὐκολο. κι' ἐγὼ τὸν βοήθησα, μπροστὰ στὸν πατέρα του, νὰ τὸ λύσῃ σχεδὸν μοναχός.

— Λαμπρά! φώναξε τότε ὁ κ. Περίδης. Σοῦ χρειάζονταν ἕνας προγυμναστής! νὰ πάρῃς τὸ Δῆμη. Δὲ θάδρισκες καλύτερο!... Δῆμη, σὲ παρακαλῶ νὰ βοηθῇς τὰ παιδιά στὰ μαθήματά τους.

Ὁ Νάνης, πού εἶχε ἰδεῖ πὼς μπορούσα νὰ τὸν κάνω νὰ καταλαβαίνει τὴν ἀριθμητικὴ του, τὸ παραδέχτηκε γιὰ τὸ συμφέρο του. Κι' ἡ Λιλῆ, πού ἔκανε πάντα ὅ,τι ἔκανε κι' ὁ Νάνης, τὸ παραδέχτηκε κι' αὐτὴ. Ἐτσι εἶχα περισσότερη τώρα συνάφεια με τὰ παιδιά, πού συχνὰ τὰ προγύμναζα. Ἀλλὰ και περισσότερα βάρσανα μαζί τους. Τὸ καλὸ πού τοὺς ἔκανα, μοῦ τὸ πλήρωναν πάντα με τὸ χειρότερο τρόπο.

Συμπέρανα τότε πὼς ὁ Νάνης κι' ἡ Λιλῆ ἦταν κακὰ παιδιά, κι' ἀποροῦσα πὼς βγήκαν τέτοια ἀπὸ τόσο καλοὺς

ἀνθρώπους σὰν τὸν κ. Περίδη και τὴ γυναῖκα του. Ἀλλὰ τώρα κρίνω πὼς ἡ φύση τους δὲν ἦταν κακή. Ὅπως και πολλὰ ἄλλα πλουσιόπαιδα, τὰ εἶχε χαλάσει ἡ ἀνατροφή τους ἡ, νὰ πῶ καλότερα, ἡ ζωὴ τους. Ζοῦσαν ὅχι ἀπλῶς με ἀνεση, ἀλλὰ με πολυτέλεια: εἶχαν εὐκολότατα ὅ,τι ἐπιθυμοῦσαν: τὰ παραχαίδευαν ὅλοι! ἀπὸ τοὺς ξένους, και μάλιστα τοὺς ὑποταχτικούς, δὲν ἀκουγαν παρὰ κολακείες.

Εἶπα πὼς ἡ μητέρα τους τὰ μάλωνε

«Μιὰ μέρα πήρε κάτι νότες και μᾶς ἔβαλε νὰ διαβάσουμε...» (Σελ. 463, στ. α'.)

συχνὰ, κι' ὁ πατέρας τους συχνότερα. Μὰ ὡς ἐκεῖ πού εἶχαν φτάσει, τὸ μάλωμα δὲν ἦταν ἀρκετό. Χρειάζονταν πολὺ πῶς αὐστηρὲς τιμωρίες, πού οἱ γονεῖς τους, μαλακοὶ ἄνθρωποι, δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς κάνουν, ἡ μιὰ ἀλλαγὴ ζωῆς πού βέβαια δὲν ἦταν εὐκαλή, ἡ ἕνας δυνατὸς κλονισμὸς, ἕνα σκληρὸ μάθημα, ἀπὸ κείνα πού δίνει καμμιὰ φορὰ ἡ ζωὴ ἡ ἴδια και σὲ φτωχοὺς και σὲ πλούσιους...

Σιγά-σιγά, ἀκούγοντας διάφορες ὁμιλίες στὸ σπίτι, μάθαινα γιὰ τὴν οἰκογένεια ὅσα δὲν ἤξερα. Ὁ κ. Περίδης ἦταν Ἀθηναῖος. Ἀπ' τὸν πατέρα του εἶχε κληρονομήσει τὴ μεγάλη ἐκείνη περιουσία πού τοῦ συγχωροῦσε νὰ ζῇ χωρίς βιοποριστικὴ ἐργασία. Ἐπειδὴ ὁ

μὴς καθένας πρέπει νὰ ἐργάζεται, κι' ὁ κ. Περίδης καταγινόταν σὲ πολλὰ και διάφορα. Ζωγράφιζε ὁ ἴδιος, μάζεψε ἔργα ἄλλων ζωγράφων και σχημάτιζε στὸ σπίτι του μιὰ μεγάλη Πινακοθήκη. Διοργάνωνε ἀκόμα ἐκθέσεις ζωγραφικῆς κι' ὑποστήριζε ὅσο μπορούσε τοὺς καλλιτέχνες. Ἦταν και σύμβουλος σὲ διάφορα Φιλανθρωπικὰ Ἰδρύματα, καθὼς κι' ἡ γυναῖκα του. Αὐτὴ, μὲ πῶ, ἦταν ἡ κυριότερή τους ἀσχολία.

Εἶχαν ἕνα ὠραῖο χτήμα στὴν Ἀττική, ἀνάμεσα Κηφισιάς και Μαρουσιῶν, με βίλλα ὅπου κατοικοῦσαν τὸ καλοκαίρι. Συχνὰ ὅμως πηγαῖναν και στὴν Κέρκυρα, ὅπου εἶχαν ἄλλο χτήμα, γιὰτὶ ἡ κυρία Περίδη ἦταν Κερκυραία. (Γι' αὐτὸ και τὸ γιό της τὸν ἔλεγαν Νάνη, κορφαίτικα, ἀντὶ Γιάννη πού ἦταν τὸ νομὰ του.) Τὴν ἡμέρα ἐκείνη πού ἀφηνίασε τὸ λόγο τοῦ ἀμα-

ξιῶ του, στὸ δρόμο τοῦ Γαστουριῶ, ἀπὸ τὸ χτήμα του ἐρχόταν ὁ κ. Περίδης. Τί καλὰ πού εἶχαμε μαντέψει τότε πὼς οὔτε Κορφαίτης ἦταν ὁ ἀγνωστὸς μας, οὔτε στὴν πόλῃ καθόταν.

Σὲ τέτοια οἰκογένεια με εἶχε ρίξει μιὰ τύχη, μιὰ συμπτωσὴ ἀπὸ τίς πῶς σπάνιες. Τί εὐτυχισμένος πού θὰ ἦμουν, ἂν δὲν ἦταν στὴ μέση τὰ δυὸ ἐκεῖνα παιδιά, ἡ, — ἀκόμα καλύτερα, — ἂν ἦταν κι' αὐτὰ καλὰ παιδιά σὰν τὸ Φάνη και τὴ Νίνα. Ἀλλὰ πού! Κι' ὅσο συλλογίζομουν τὴν καλοσύνη τῶν φτωχῶν μου μικρῶν φίλων κι' ἔκανα τὴ σύγκριση με τὰ πλουσιόπαιδα τοῦ κυρίου μου, ἔλεγα: «Ποῦ Λιλῆ και ποῦ Νίνα! Ποῦ Νάνης και ποῦ Φάνης!»

11. «Θὰ μείνω!»

Εἶχα φτάσει στὸ σημεῖο νὰ θέλω νὰ φύγω κι' ἀπὸ τοῦ Περίδη ὅπως ἔφυγα κι' ἀπὸ τοῦ Γαλόπουλου.

Ὁ Φάνης πού τοῦ διηγόμουν τὰ καθεῖνα ὅσα ἦταν τὸν ἔδλεπα τὸ βράδυ στὸ σχολεῖο, και προπάντων στοὺς μακρινούς περπάτους πού κάναμε κάθε Κυριακὴ στὸν κάμπο ἡ στὰ βουνὰ πού τὸν τριγύριζαν, μοῦ ἔλεγε:

— Καί κάθεσαι ἀκόμα!... Τὰ παλιόπαιδα!... Ἐγὼ στὴ θέση σου θάφευγα ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα!... Ἀκούς νὰ σὲ λέγε «σωτήρα», σὰ νὰ σ' ἔλεγαν «κλέφτη»!

— Μὰ, καϊμένε, κάθουμαι γιὰ τὸν κύριο, και προπάντων γιὰ τὴν κυρία. Εἶναι τόσο καλὰ! Ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή τὴν ἔβαλα στὴν καρδιά μου. Κι' ἐκείνη με πήρε ἀπὸ καλὸ...

— Αυτό έλειπε! φώναξε ο Φάνης. Νά τής σώσης τον άντρα της και, γιά τήν ευχαριστώ, νά σέ πάρη από κακό!.. Δέ βαριέσαι! Όπου πās, άμα είσαι καλός, θά βρής καλή κυρία. Όλες οί κυρίες είναι καλές. Μόνο τὰ παιδιά δέν είναι έλα.

— Μά ντρέπομαι και τον κύριο. Πώς νά τοῦ τὸ πῶ;

— Φύγε κρυφά.

— Άδύνατο!

— Τότε πές του καθαρά: «Κυρίέ μου, τί νά σοῦ κάμω; Μὲ τὰ παιδιὰ πού εἶσαι, νά βρής άλλον ὑπηρέτη και... προγυμναστή».

— Κι' αν φύγω, πού θά πάω;..

— Ω, ας είναι καλά ο μεσίτης. Θά σοῦ βρῇ σπίτι στή στιγμή. Μάλιστα πρέπει νά πάμε τώρα νά τοῦ τὸ πούμε...

— Μά...

— Έλα, Δήμη! Δέν μπορείς ἐσύ νά κάθῃσαι σ' ένα σπίτι πού σοῦ φέρνουνται ἐτσι. Δέν είσαι μαθημένος. Καί δέ σοῦ ἀξίζει!

Ἡ ἀγανάκτηση τοῦ Φάνη ἦταν τόσο μεγάλη, πού μ' ἔκαμε νά συναιστανθῶ κι' ἐγὼ περισσότερο τὸν ἐξευτελισμό. Καί χωρίς ἀντίρρηση πιά, τὸν ἀκολούθησα στοῦ μεσίτη, πού μ' ἔγραψε πάλι σὲ βιβλίο του γιά νά μοῦ βρῇ σπίτι.

Ὁ Φάνης μάλιστα ἤθελε και καλὰ νά ξαναπληρώσῃ αὐτὸς τὸ πεντόδραχμο πού χρειαζόταν γιά τὴν ἐγγραφή. Τοῦ είπα πὼς ἦταν περιττό, ἀφοῦ είχα τώρα κι' ἐγὼ λεφτά, κι' ἐπιτέλους τὸ δέχτηκε. Ἀλλά μὲ κανένα τρόπο δὲ θέλησε νά τοῦ δώσῃ πίσω ἐκεῖνα πού είχε ξοδέψῃ γιά μένα σὲ ταξίδι μας ἀπὸ τὴ Σπάρτη.

— Άν μοῦ τὸ ξαναπείς, θά σοῦ θυμώσω! φώναξε. Τὸ κάτω-κάτω ἐγὼ εἶμαι πλούσιος! Ἀφῆσε νά γίνῃς και σὺ και μοῦ τὰ δίνεις.

— Καλὰ, τοῦ είπα, αν είναι νά μοῦ θυμώσης, θά περιμένῳ ὡς νά μοῦ τὰ ζητήσης ἐσύ. Τὸ δαχτυλίδι ὅμως τῆς Νίνας πρέπει νά τῆς τὸ στείλῳ...

— Κράτα τὸ ἀκόμα, μοῦ ἀποκρίθηκε, πού ξέρεις μὴ σοῦ χρειαστεῖ... Καί τὸ καλοκαίρι, παίρνουμε ἄδεια λίγες μέρες, πετιόμαστε ὡς τὴ Σπάρτη και τῆς τὸ δίνουμε.

Τί εύκολα πού τάχαμε μετς τὰ ταξίδια!

Τὴ στιγμή πού ἀποχωρίζομαστε, ὁ Φάνης μοῦ είπε κι' αὐτὸ τὸ παράξενο: — Τὸ ξέρεις πὼς ὁ γιὸς τοῦ κ. Περιόδη σοῦ μοιάζει;

— Μοῦ μοιάζει; φώναξα μὲ τρόπο. Σὲ τί;

— Στὸ πρόσωπο, καί μένε! Τὴν περασμένη Κυριακὴ πού μοῦ τὸν εἰδείξες στήν Κηφισιά, είπα μέσα μου: «Έτσι θάταν κι' ὁ Δήμης, αν φοροῦσε τὰ ρούχα τοῦ Νάνη!»

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΙΑ ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΑ ἡλεκτρικὰ στὰς Ἀθήνας, αὐτὸν τὸν καιρὸ, παιχιδίζουσι: πότε φέγγουν λαμπρά, πότε μέτρια, πότε καθόλου... Δέν πρόκειται νὰ «καυτηριάσουμε» γι' αὐτὰ τὰ παιχιδία τὴν Ἑταιρεία πού τὰ κάνει, οὔτε τὴν Κυβέρνηση πού τὰνέχει. Δέν είναι δική μας δουλειά. Πρόκειται μόνο νὰ πούμε γιά τὸ σύγχρονο φωτισμὸ στὶς μεγάλες πόλεις, πού τόσο διαφέρει ἀπ' τὸν παλιό. Κι' ἀφορμὴ μᾶς δίνει ἓνα πολὺ ἀπλὸ ἀλλὰ και πολὺ χαρακτηριστικὸ περιστατικόν: Προχτὲς τὸ βράδυ γύριζα ἀπ' τὸ θέατρο «Διονύσια» μ' ἓνα φίλο μου. Ἐγὼ γέρος, ἐκείνος νέος, σχεδὸν παιδί. Ὅταν, ἀπὸ τὴν καταφωτιστὴ πλατεῖα τοῦ Συντάγματος, μπήκαμε στὰ στενά τοῦ Καλαμιῶτη, γιά νὰ φτάσουμε πρὸς γρήγορα στὶς γειτονίες μας, τὰ βρίσκουμε λιγάκι... σκοῦρα. Δέν ὑπῆρχαν φῶτα παρὰ ἀριὰ και ποῦ, κι' αὐτὰ κατεδασμένα, θαμπά, ἐτοιμόδοιστα. Ἐγὼ ὅπωςδῆποτε προχωροῦσα. Ὁ φίλος μου ὅμως σκόνταβε σὰ στραβὸς και διαμαρτυροῦταν σὲ κάθε βῆμα:

— Οὐφ, τί σκοτάδι!.. Φωτισμὸς εἶν' αὐτός;.. Ἀθήνα εἶν' αὕτη;.. Ἰδές, ἰδές χάλια!.. Ἀ, μὰ εἶν' ἀπελπισία!..

Παραξενεύτηκα:

— Μά, δὲ βλέπεις, ἀλήθεια;

— Δὲ βλέπω βέβαια!.. Βλέπετε σεις; Ἀπορροῦ πολὺ!.. Φαίνεται ὅτι τὰ μάτια τῆς γενεᾶς μας δέν ἀντέχουν σὰν τῆς δικῆς σας. Θέλουν περισσότερο φῶς!.. Μπορεῖ νὰ είναι και μάτια κακοσυνειθισμένα. Ἀλλὰ ἐτσι είναι.

Σὲ λίγο φτάσαμε σὲ δρόμο πού φωτιζόταν ζωηρότερα. Ἐπαύαν τὰ παράπονα τοῦ φίλου μου, ἔπαψε κι' ἡ ὀμιλία γιά τὸ φωτισμὸ, Ἀλλὰ ἐγὼ συλλογιζόμουν ἐκεῖνο πού είχε πεί: «Τὰ μάτια μας μπορεῖ νὰ είναι κακοσυνειθισμένα». Κι' ἐβρισκα πὼς αὐτὸ ἦταν ἡ μόνη αἰτία, πού ὁ φίλος μου, αν και τόσο νέος και μὲ τόσο γερὰ μάτια, εἰδλεπε σὰ θαμπὰ λιγότερο ἀπὸ μένα τὸ γέρο και τὸν μύωπα ἤ, νά πῶ καλύτερα, τὸν ἐνοχλοῦσε περισσότερο τὸ ἡλεκτρικόν... σκότος.

Γιατί, ἀπλουστάτα, αὐτὸς γεννήθηκε και μεγάλωσε σὲ μιὰν Ἀθήνα πού ἔπλεε τίς νύχτες σ' ἓνα ζωηρότατο φῶς, ἐνῷ ἐγὼ γεννήθηκα και μεγάλωσα σὲ μιὰ μικρὴ πόλη, πού μόλις φωτιζόταν τότε μὲ νυσταλέα φανάρια πετρελαίου. Τὸν ἴδιο καιρὸ, σὲ σπῆτι μας δέν είχαμε παρὰ λύχνους μὲ λάδι, καντηλιέρια (λουσέρνες) καντήλια και κεριὰ (σπερματώετα). Πολὺ ἀργότερα μπάσαμε λάμπες μὲ πετρέλαιο. Θυμοῦμαι καλὰ, πὼς πολλές φορές, σὰν ἤμουν μικρὸς μελετοῦσα τὸ βράδυ τὸ μᾶθημά μου ἢ ἔγραφα σὲ τετράδιό

μου μὲ τὸ φωσάκι ἐνὸς καντηλιοῦ ἢ ἐνὸς μόνου σπερματώετου. Κι' ὅμως δέν ἔβλεπα λιγότερο ἀπὸ τὸ φίλο μου, πού σὲ κείνη τὴν ἡλικία μελετοῦσε κι' ἔγραφε μὲ λάμπα ἡλεκτρικὴ πενήντα κηρίων!

Ὅταν ἦρθα στήν Ἀθήνα, φοιτητής, οἱ δρόμοι τῆς φωτιζόνταν πιά μὲ γκάζι: στὰ περισσότερα σπίτια ὅμως ἐγκατάσταση γκαζιοῦ δέν ὑπῆρχε, και μετς οἱ φοιτητές, πού δέν καθόμαστε βέβαια σὲ μέγαλα, ἀγοράζαμε ἀπὸ τὸ μπακάλη πετρέλαιο γιά τὴ λάμπα μας και σπερματώετα γιά τὸ σαμπάνι μας. Πολὺ ἀργότερα μπήκε τὸ γκάζι και στὰ σπίτια, κι' ἀκόμα ἀργότερα ἦρθε τὸ ἡλεκτρικὸ πού μᾶς θάμπωνε. Θέλω νὰ πῶ, πὼς τὴν και δικὴ και τὴ νεανικὴ μου ἡλικία τὴν πέρρασα μέσα σ' ἓνα φωτισμὸ μετριότατο, ἀμυδρότατο, — ὅταν τὸν συγκρίνουμε μὲ τὸν σημερινόν, — και σ' αὐτὸ ἀποδίδω τὴ συνήθεια πού ἀπόκτησαν τὰ μάτια μου νὰ βλέπουν, αν και μυωπικά, μὲ τὸ πρὸ ἀδύνατο φῶς. Σ' αὐτό, ξέρετε, ἢ μυωπία δέν ἔχει νὰ κάνῃ. Οἱ μύωπες δέν βλέπουν ἀπὸ μακριὰ: ἀπὸ κοντὰ ὅμως βλέπουν ὅσο κι' οἱ γεροί. Ἐτσι κι' ἐγὼ, ὅταν σκύθω πολὺ σὲ βιβλίο ἢ σὲ χαρτί μου, μπορῶ νὰ γράφω ἢ νὰ διαβάξω και μ' ἓνα κερὶ, πράγμα πού γιά τὸ φίλο μου θάταν δύσκολο. Γιατί αὐτοῦ τὰ μάτια, αν και γερὰ, είναι συνειθισμένα νὰ βλέπουν μόνο μὲ φῶς δυνατό. Ὅπως δὰ ὅλα τὰ μάτια τῆς γενεᾶς του. Γι' αὐτὸ πολλοὶ νέοι θαυμάζουν ὅταν μπαίνουν σὲ γραφεῖο μου τὸ δειλινόν, μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλιοῦ, και μὲ βλέπουν νὰ ἐργάζομαι, χωρίς νάχω ἀνάψει ἀκόμα τὴ λάμπα μου, σὲ ἀμυδρὸ ἀλλ' ἀρκετὸ γιά τὰ μάτια μου λυκόφως πού μπαίνει ἀπ' τὸ δυτικὸ παράθυρο. Ὁ φίλος μου, μὲ τόσο φῶς, δέν θάβλεπε οὔτε νὰ ξύσῃ τὴ μύτη του...

Γιά ὅλ' αὐτὰ, ἔχω πρὸ πολλοῦ τὴν ἰδέα, ὅτι τὰ τελευταῖα χρόνια ἔγινε μιὰ κατάχρηση φωτισμοῦ, — κι' ὅχι βέβαια μόνο ἐδῶ, ἀλλὰ σ' ὅλο τὸν πολιτισμένο κι' ἡλεκτροφωτιστὸ κόσμον, — πού μποροῦσε και νὰ μὴ γινόταν... Δέν ἦταν, μοῦ φαίνεται, καμμιά ἀνάγκη νὰ φωτιζόνταν σὲ πόλεις κάθε νύχτα τόσο ἀπλετα, τόσο a giorno, — πράγμα πού βαρύνει και τὸν προϋπολογισμό, κακοσυνειθίζει και τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων. Ἐνας φωτισμὸς μέτριος, λογικὸς, θάφτανε γιά νὰ περπατοῦν χωρίς νὰ σκοντάφτουν οἱ νυχτερινοὶ διαβάτες, κι' αν ἦταν μάλιστα ὁ ἴδιος παντοῦ, — στὶς πλατεῖες ὅπως και στὰ στενά, — κανένας δέν θάχε παράπονο. Σήμερα τὰ κέντρα, γιά ἐπίδειξη και γιά πολυτέλεια, φωτιζονται περισσότερο, και τὰ πόκεντρα λιγότερο, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ συμβαίνει μᾶλλον τὸ ἐναντίον... Γενικὰ ὁ φωτισμὸς ὅπως κατάντησε, είναι ἐπίδειξη και πολυτέλεια, κι' ὅχι θεραπεία μιᾶς ἀνάγκης πού είναι ἡ ἴδια παντοῦ.

Ἀλλά, φυσικά, τώρα πιά δέν μπορεῖ νὰ γίνῃ τίποτα. Σταματᾷ ποτὲ ἢ γυρίζει πίσω... ὁ πολιτισμὸς; Ἐτσι ἢ κατάχρηση θά ἐξακολουθήσῃ, ὁ φωτισμὸς θά γίνεται ἐλοένα πρὸς ἀπλετος, θάρθῃ καιρός πού στὶς πόλεις ἢ νύχτα δέν θά διαφέρῃ καθόλου ἀπὸ τὴν ἡμέρα, κι' ἔταν τυχόν τὰ ἡλεκτρικὰ θά χαμηλώσουν και θά θαμπώνουν ἀπὸ μιὰν ἀμέλεια, ἀπὸ μιὰ βλάβη, οἱ κακόμοιροι ἀνθρώποι, οἱ κακοσυνειθισμένοι, θά βυθίζονται σὲ πυκνότερο σκότος...

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

Στὶς 11 Αυγούστου, κάθε χρόνο, στήν Κέρκυρα γίνεται μεγάλη λιτανεία. Περιφέρεται τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνα στήν πόλη μὲ μεγάλη πομπή και παράτα και μὲ τίς τρεῖς φιλαρμονικὲς τῆς πόλης.

Χιλιάδες κόσμος συρρέουν και ἀπὸ τὰ χωριά και ἀπ' τὴν ἀντικρινὴ Ἠπειρο και ἀπὸ τὴ Λευκάδα.

Στὶς 11 Αυγούστου 1717, ἔκαμαν οἱ Τούρκοι μιὰ τρομερὴ ἐφοδο, γιά νὰ κυριεύσουν τὴν πόλη ἔπειτα ἀπὸ μακρὰ πολιορκία: ὅμως ἀποκρούστηκαν κι' ἐφυγαν. Γι' ἀνάμνηση λοιπὸν αὐτοῦ τοῦ γεγονότος γίνεται ἡ λιτανεία μὲ τὴν περιφορά τοῦ ὁλοσώματος Ἁγίου Σπυρίδωνα.

Στὴ διαδρομὴ τῆς, ἡ λιτανεία περνáει κι' ἀπὸ τὴν ἑκουσμένη Σπιανάδα. Ἐκεῖ μαζεύεται κι' ὁ περισσότερος κόσμος, και ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος, πού είναι οἱ βόλτες (στοῖες) και τὰ καφενεῖα, και ἀπὸ τὸ ἄλλο, τὸ ἐλεύθερο πρὸς τὴν πλατεῖα.

Ἐῖνα κῦμα κόσμου μᾶς ἔφερε στὴ γωνία ἐνὸς καφενεῖου, ἑμένα, τὴ γυναῖκα μου και τὰ δυὸ μικρὰ κοριτσάκια μου. Ἐκεῖ βρήκαμε μερικὲς καρέκλες κι' ἀράξαμε. Τὸ ἴδιο κῦμα ἔρριξε ἐκεῖ και μιὰ χωριάτισσα, σὰν καμμάτι ναυαγίου σὲ μιὰ γωνιά τοῦ λιμένα. Ἦταν ἀρκετὰ ἡλικιωμένη, ξεραγκιανή, ἡλιοφθιμένη και ἰδρωκοπημένη ἀπὸ τὴ ζέστη.

— Κάθῃσε, κυρά μου, τῆς είπα και τῆς εἰδείξα μιὰν ἄδεια καρέκλα.

— Εὐχαριστῶ, ἀφέντη, δέν κάθουμαι. Δέν εἶμ' ἀπ' ἐδῶ. Εἶμ' ἀπὸ χωριό.

— Ἀς μὴν εἰσ' ἀπ' ἐδῶ, δέν πειράζει. Κάθῃσε.

— Εὐχαριστῶ, ἀφέντη.

Κι' ἐκάθῃσε δειλὰ στήν ἄκρη τῆς καρέκλας.

Ἐδῶ στήν Κέρκυρα, κάθε ἀνθρωπο, ὅπωςδῆποτε καλοντυμένο, τὸν λένε «ἀφέντη». «Καλὴ ἡμέρα, ἀφέντη», ἀκοῦτε, «καλησπέρα, ἀφέντη» ἢ και ἀπλῶς «ἀφέντη» κι' ἐννοεῖται ἡ καλημέρα και ἡ καλησπέρα.

— Τί θέλεις νὰ σὲ φιλέψουμε, κυρά;

— Ὁ, τι θέλετε σεις, ἀφέντη.

— Θέλεις ἓναν καφέ;

— Ὁ, τι θέλει ὁ ἀφέντης.

— Ἐμεῖς θά πάρουμε λεμονάδα. Μήπως θέλεις λεμονάδα;

— Ἀφοῦ οἱ ἀφέντες θέλουν λεμονάδα, λεμονάδα κι' ἐγὼ.

Ἦπιαμε τίς κρύες-κρύες γκαζόζες.

— Ἀαα! Δροσίστηκα. Νὰ ζῆστε, ἀφέντες, νὰ ζῆστε σὰν τὰ βουνα;

— Ἀπὸ ποῦ είσαι, κυρά μου;

— Ἀπὸ τὴν Ἀφρα. Καί σεις;

— Ἐμεῖς είμαστε ξένοι.

— Νὰ είστε καλὰ. Καί ἦρθατε γιά τὴ λιτανεία;

— Ὁχι, μένουμ' ἐδῶ. Ἐγὼ γυρίζω στὰ χωριά κι' ἐπιθεωρῶ τὰ σχολεῖα. Ἦρθα τὴν ἀνοιξὴ και σὲ χωριό σου.

— Κρίμα, νὰ μὴ σὲ γνωρίσω. Κάθουμαι κοντὰ σὲ σχολεῖο. Ὅταν ξανάρθῃς σὲ χωριό, νάρθῃς σπῆτι μου. Θά σοῦ ἀρμέξω φρέσκο γάλα ἀπὸ τὴ γίδα μου. Δικά σας είναι τὰ κοριτσάκια; Ἀπ' ἐδῶ ἀνάλαβε ἡ γυναῖκα μου νὰ δίνῃ πληροφορίες.

— Δικά μας είναι, κι' ἔχουμε και τρεῖς ἄλλα ἀγόρια, μεγαλύτερα.

— Νὰ σας ζήσουν, νὰ τὰ χαίρεστε εὐτυχισμένα.

— Σὺ ἔχεις παιδιὰ;

— Ἐχω. Μοῦ τάφησε ὁ ἀντρας μου ὀρφανά, τὴ Μαρία μου 10 χρονῶ, τὸν Τῶνη μου 8 και τὸν Τζώρτζη μου 6. Φτώχεια και δυστυχία. Τὴν ἡμέρα δουλειὰ στὰ χωράφια και στὶς ἐλῆες, τὴ νύχτα δουλειὰ σὲ σπῆτι, ζῦμωμα, πλύσιμο, μπάλωμα, μαγέρεμα. Δουλειὰ σκληρὴ, ἀνάπαψη λίγη, τροφὴ πτωχὴ. Ἐπειτα δυστυχίες, ξερασίες, σκουλήκια στὶς ἐλῆες, περανόσπορος στὰμπέλια. Ἀρρώστειες, θάνατοι. Ὁ Τῶνης μου πέθανε 18 χρονῶ. Δὲ σοῦ λέω, ἐπάντρεψα τὴ Μαρία μου, ἀλλὰ ὁ γαμπρὸς πάντα γαμπρὸς είναι. Δέν είναι αἷμα σου. Ὁ Τζώρτζης μου είναι ἐδῶ στὴ χώρα, σὲ σχολεῖο πού γίνονται ἀξιωματικοί.

— Στὴν Προπαρρασκευαστικὴ σχολὴ τῶν ὁπαξιωματικῶν;

— Ναι. Πῆγα τὸ πρῶτὸ σὲ στρατῶνα νὰ τὸν ἰδῶ και δὲ μάρφησαν νὰ μῶ μέσα. Μοῦ είπανε πὼς θά περάσῃ μὲ τὴν παράτα κι' ἔπιασα ἐδῶ τὰ πόστα νὰ τὸν ἰδῶ πού θά περάσῃ. Τί λέτε, ἀφέντες μου, θά τὸν ἰδῶ;

— Θά τὸν ἰδῆς, θά τὸν ἰδῆς. Κάθῃσε.

Οἱ καμπάνες ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν — κι' είναι πάρα πολλές στήν Κέρκυρα — χτυποῦσαν πανηγυρικά, οἱ μουσικὲς παιάνιζαν, ἡ λιτανεία πλησιάζει. Ἐμπρὸς πηγαίνει ἡ Παλαιὰ Φιλαρμονικὴ, ἔπειτα ἔρχεται ἡ Φιλαρμονικὴ «Μάντζαρος» κι' ἔπειτα τοῦ Ρομποτῆ ἔπειτα ὁ στρατός, ἔπειτα ὁ Δεσπότης μὲ πλῆθος παπάδες και στὴ μέση τὸ λείψανο τοῦ Ἁγίου. Ὁ κόσμος σταυροκοπιέται, σκύβει τὸ κεφάλι. Περνᾷ ὁ προστάτης τῆς νῆσου, ἡ δόξα και τὸ καύχημα τῆς Κέρκυρας.

Ἡ μάννα μὲ τὴ διαίσθησή τῆς διέκρινε ἀπὸ μακριὰ τὸ παιδί τῆς.

— Ἐρχεται ὁ Τζώρτζης μου, ἔρχεται, μᾶς είπε χαρούμενη.

Καί τὴ στιγμή πού ὁ Τζώρτζης τῆς περνοῦσε περήφανος και κορδωμένος μὲ τὸ δπλο στὸν ὦμο, τοῦ φώναξε:

— Τζώρτζη μου, Τζώρτζη μου, ἐδῶ είμαι. Κάθουμαι μὲ κάτι καλοὺς ἀνθρώ...

— Σιωπὴ... τῆς λέει αὐστηρὰ ἓνας πόλισμαν. Τί φωνάζεις ἐτσι;

Ἡ μάννα τάχασε και φοβισμένη ζάρωσε κοντὰ μας.

— Μὴ φοβάσαι, τῆς είπα. Λεβέντης ὁ Τζώρτζης σου, νὰ σοῦ ζήσῃ. Νὰ τὸν ἰδῆς μεγάλο και τρανόν, μὲ πολλὰ χρυσὰ γαλόνια.

— Εὐχαριστῶ ἀφέντη μ'. Νὰ ζήσουν τὰ παιδάκια σας. Τώρα πού τὸν εἶδα, θά πάω σὲ χωριό. Σὰς εὐχαριστῶ, ἀφέντες!

— Στὸ καλόν, κυρά μου, σὲ καλόν.

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝ

Αὐτὸ τὸ ἐλάφι ἀποκρούει ἓνα λύκο. Ποῦ είναι ὁ λύκος;

Γεώργιος Ἀβέρωφ

χει καλῶς.) "Αρχοντα τοῦ Κόσμου (πὲς στὴν ξαδέλφη σου δι' αὐτὴν τὴν θυμολογίαν, τὴν εὐχαριστῶ καὶ τὴν χαίρω.) Φιλόσοφον (θὰ σοὺ πῶ διὰ τὴν θὰ τὰ διαβάσω μετὰ τὴν σειρά τους.) Ξεφτέρει τῆς Ἡπειροῦ (εὐχαριστῶ πολὺ· περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψης· γὰρ τίς λύσεις δὲν λέγω τίποτα ἀπὸ πρὶν· θὰ ἰδῇς σὺ ποτελέσματα.) Ἑλληνόπουλο, Ἰούλιον Καίσαρα, Νάρκισσον κτλ. ΓειάΣΑΣ, Μοκοκό, Γερ. Α. Κοσμετάτον, Πειρακτῆριον, Μιχαήλ Δεσύλλαν, Φράϊ, Δευκὴν Μαρκησιάν, Ἑλιούδαν, Ἐξυπνοῦλαν, Ἐκάβην (ἐστεῖλαι).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 15 Αυγούστου, θ' ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 244ου Διαγωνισμοῦ. Τοῦ φυλλαδίου τοῦτον αἱ λύσεις εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου.

571. Δοροπακτικὸς Δεξιόγραφος. Νὰ σὰς μιλήσω θέλησα. Περί... νησιού τοῦ Αἰγαίου. Καὶ νά, τὸνομ' ἀκούσθηκε. Κάποιου σοφοῦ ἀρχαίου. Πιριγιπίσσα Δολοττα.

572. Συλλαβόγραφος. Κάποια νότα μουσικῇ. Μὲ ποτάμι ξένο σμίγει. Καὶ παλὰ πόλη τρανὴ. Μπρὸς τοῦ ὁ λύτης μου ξανοίγει. Νάρκισσος.

573. Στοιχειόγραφος. Ὅπως εἶμαι ἀν' μαθήρη. Ἐνας εἶμαι ἀπ' τοὺς ἑπτά. Τὸ κεφάλι μου ἀν' μοῦ σβύσης. Τύραννος θὰ βγῇ μπροστά. Γεώργιος Κ. Δρακέπουλος.

574. Ἀναγραμματισμός. Ἀπ' τὰ πόδια στὸ κεφάλι. — Κερασφόρο εἶναι κοινόν. — Ἐνα γράμμα σκαρφάδωνει. Καὶ με τοῦτο μιὰ καμπούρα, Σ' ἄλλη ράχη βλέπω ἐγὼ. Ἐαφνικὰ νὰ ξεφυτρώναι.

Ἀττικὴ Αὐγὴ

575. Ἀστὴρ. * * * Ὅριζοντίως, πολυτεία τῆς Ἀμερικῆς. * * * καθεύτως, ἡπειρος δι' αὐγῆς, χώρα τῆς Ἑλλάδος καὶ * * * ὑγρὰ ἔκτασις. Ροδοδάφνης.

576. Κρυπτογραφικόν. 123425 = Ἀρχαῖος ἥρωας. 25125 = Ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ. 34125 = Ἀρχαῖος βασιλεὺς. 4332125 = Διαφορετικὸς. 52321 = Ἀρχαία πόλις.

Εὐστράτιος Παξινός

577—581. Μαγικὸν Γράμμα. Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνερ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις: πιστός, ὕψή, Γέλα, Σίμος, Ὁρίων.

Ἀχιλλεύς

582. Διπλὸ Κεφάλι. Ρᾶ, ὅς, ὄνος, ἄν, ἄς, κόπος. Εἰς ἐκάστην τῶν λέξεων τούτων νὰ προστεθῇ ὡς κεφαλὴ ἀπὸ ἓν γράμμα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων

τάριχά νάποτελεῦν θυμολογὶν βασιλέα.

583. Μικτὸν η-νβρ-αο-κ-ο-γλζ. Ἀγνωστη

584. Γοῖφος Κ' 1 ὄμιλον φτός β—σ Κῶς Πάνθειαν Ἀβραδέτου

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς 585. Charade. Mon premier, avec les voiles, Se trouve debout sur le navire; Mon deux est, en Asie centrale, Un vaste et curieux empire. Mon tout sert à coudre, à tisser, A écrire, à broder, à semer! Ἀντιγόνη

586. Mots en Pyramide. + * + * * * + * * + * * * + * + * * * Verticalement, les croix, grand apôtre. Horizontalement: consonne, terme géographique, instrument de musique et borne mythologique. Περιπλοκάς

Τέλος τοῦ 244ου Διαγωνισμοῦ. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο ἀρχίζει νέος.

ΑΥΣΕΙΣ τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 24

355. Πορτογαλία (πόρτο, γαλῆ, ἄ.)—356. Ζώνη (ζῶ, νῆ.)—357. Ἀρίων—Ὁρίων.—358. Πάτμος—ἄτιμος.—Χ

359. ΜΕΝ ΜΕΛΑ Σ ΜΕΛΙ Σ Α ΑΜΥΓΔΑΛΟΝ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΣ

360. ΔΟΥΝΑΒΙΣ Ὁβιδίος, ὕνιον, Νουβία, Ἀνοβίς, Βίας, Ἰβίς, Σούνιον.) 361-365. Διὰ τοῦ Ρ: ρῆμα, βράχος, κρίσις, φόρος, ρανίς.—366. ΚΡΟΝΟΣ (Κροῖσος, ὈΝαγρος, ὈΣτοῦν.)—367. Τὸ γερό κοντά στὸ σάπιο χαλάει.—368. Αἱ Μοῦσαι ἦσαν ἐννέα. (ἔμ οὐς, ε εἰς ἄν, ἐν, νέα.)

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879—1893) ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τέσσαρες: 7ος, 12ος, 14ος, καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δοχ. 25, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δοχ. 28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικόν καὶ δοχ. 35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894—1928) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 35 ἐν ὅλῳ. Ἐκαστος τόμος ἄρραφος δο. 80 καὶ ραμμένος δο. 85. Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἀνω τιμὰς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν δοχ. 5 ὁ ἄρραφος καὶ δοχ. 15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν δοχ. 23 εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

Φιλοπρόεδρος

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομὴ των, νὰ τὴν ἀνανεώσουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἐξόδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω σὶν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μετὰ ἀπλὰ στοιχεῖα δρ. 6 τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις, μετὰ καὶ δέ στοιχεῖα λεπτά 70 καὶ μετὰ καὶ δέ στοιχεῖα δρ. 1.

Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Ἡ προληπτικὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

Χρυσόκτενι μου, στείλε σὲ παρακαλῶ, Δ/ν. Ἰσχύ Κούγκαν, νὰ περιμένω ἀκόμη: Ἰούλιον Καίσαρα, εὐχαριστῶ. Κούκλα τοῦ Χωριοῦ

Ἐξακολουθῶ: Κορόδο—Ε. Παπάζογλου. Φαουστίν—Μ. Ἰγγλέση, Ἐκάβη—Ε. Γεωργιάδου. Θὰ σὰς τοιοκοπηθῶ!

ΚΑΡΕΤΑΝ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

Ὁμοσπονδία Νεολαίας, τὴν ἔπαθε Χά, χὰ! Δὲν εἶμαι Ροδοκανάκη (Βεβαίω. Διάπλασις). Ἰζίνα

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Jean Bossinin Kireljet Hanné Sokak No. 2, Phener-Corne d'Or, Constantinople.

Ρεδῖς Ἐδράνης

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια, κάρτες. Στείλατε πρῶτοι. Δ/σις: Αἰκατερίνη Διάκου, Οἰκία Βολτέρρα, Ζακύνθου.

ΜΙΚΡΗ ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Τρίο ἢ Σαρτσάκια Παπανικολάου. θυμολογῆτε τὴν παροιμίαν: Γέλα καλύτερα ὁ ποῖος γελᾷ τελευταῖον. Τί λέτε, εἶναι ἀλήθεια:

Ἀῦρα τοῦ Παγασητικοῦ Ἀνδιερμένη Λεμονιά

Σύλλογε «ΦΡΟΜΕΡΟΝ», ποτὲ μοῦ δὲν περίμενα τέτοια «εὐγένεια». Γιατί, ἄφου σοὺ στέλνουν αἰτίου, δὲν ἀπαντᾷς τουλάχιστον μετὰ μιὰ λέξη: Μπράβο σοῦ, Περιμένω.

Ἀργυροπούλος

Ἀσόχαρτον, ἀλληλογραφεῖς μετὰ κάρτες: Ἀν' θέλεις, γράψε πρῶτο. Δ/σις: Γ. Μαρκιανῆν, Ἡράκλειον Κρήτης. Καὶ σὲς Διαπλάσσοι, δὲν ὑποστηρίζετε τὴν (ΚΟ—679) ἀγγελίαν μου; Βραδεῖον τοῦ (ΚΟ—506) Διαγωνισμοῦ μου ἐδόθη εἰς Πεύλιαν.

Ἀργυροπούλος

Ὁλα τὰ Διαπλάσσοι χαίρετ' Ἀνταλλάσσω κάρτες τοῦ νησιού μου. Ἀλληλογραφεῖς μετὰ ὅλους. Φόν-Μπύλας = Νικόλαος Σακελλαριάδης. Δ/σις: Γεώργιος Φαουλάρης, Νίσυρος.

Ποῖος δ' ἀγέλας, Μυστ. Ἀστυνομία: πῶς Ρωμαντικὴ ἱστορία εἶναι Ροιδόν (Σημ. Διαπλ.: Βεβαίω δὲν εἶναι).

Ρωμαντικὴ Ὑπαρξις

Μαίνοντας στὸ μερμένο περιβόλιν τῆς Διαπλάσεως ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μετὰ ὅλους, νὰ μὴ γλυκερὰ ἀναμνήσῃς τῆς παιδικῆς ζωῆς μας. Στείλατε: Ἀδαμαντιαν (Κατερίνου, Ἀνδρόνικον Κεφαλληνίας.

Ἀγριστηριανταφυλλιά

Ἀλανιάρ—Χάϊδα Καταρεῦ (ἀκούα) ἂν μπορεῖς, βρέσε με.

Φιλοπρόεδρος

Μαίνοντας στὸ Διαπλάσσοισμον τὸν χαίρετ'. Ἰδιαιτέρως Νεοπτόλεμον. Ἀλληλογραφεῖς ἀπαντήσατε ὅλοι-ες. Δ/σις: Παγωνιανὴν Ἡπειροῦ. Ξεφτέρει τῆς Ἡπειροῦ

Μαίνοντας στὸ Διαπλάσσοισμον τὸν χαίρετ'. Ἰδιαιτέρως Ἡπειρωτικὸν Ἀετον. Ἀλληλογραφεῖς ἀπαντήσατε. Δ/σις: Παγωνιανὴν Ἡπειροῦ. Παγωνάτες

ΔΙΑΠΛΑΣΟΚΟΙΜΕ, Ἀλληλογραφεῖς, ἀνταλλάσσω κάρτες, τετραδιάκια. Στείλατε: Καντατζόγλου, Κασσάνδρου 57, Θεσσαλονίκη. Μαγκνάκι

Λόγ' ἀσθενείας δὲν ἀπῆνθησα εἰς στείλαντας τετραδιάκια. Τοὺς παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ ὑπενθυμίσουν, στέλλοντας καὶ Δ/σιν. Περιπλοκάς, δέχομαι. Φανφάν Λα Τουλίπ, Ἀστραπὸβροῦντο, ἔγραψα. ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ

Μελαχρυσούλα, 547 Calembour κλεμένο. Ντροπὴ. Ἐνδοξε Σουλῶντι, τί γίνεσαι; κοιμήθηκες:

ΛΕΥΚΗ ΜΑΡΚΗΣΙΑ

Τρεμερὲ Ἐξερευνητῇ, σοὺ ἔγραψα, ἀλλὰ δὲν ἔλαβα ἀπάντησιν: Γιατί;

ΜΕΤΑΣ ΑΚΕΣΑΝΔΡΟΣ

Ἀεροπόρε ἰαγίαν, θέλεις ν' ἀλληλογραφεῖς; Ἡμῶνα κι' ἐγὼ Ἀλεξανδριανῇ.

Σβυσμένον Γέλιο, γιατί δὲν ἀπαντᾷς: Αἴγλη

Πολυκαταμένη μου Κούκλα τοῦ Χωριοῦ, γὰρ τὰ Γενεθλῖα σου δέχου τις ἀδελφές μου εὐχούλες.

Ζωγράφος τῆς Διαπλάσεως

Μὰ καινούργια φίλη, ἡ Ἀγαπημένη σὰς χαίρετ' ἰδιαιτέρως τὴν Κάρμεν Σόλβα καὶ Ἀφροδίτην τῆς Μήλου. Μοσχάνθη, ἀλληλογραφεῖς; Δ/σις: Τασάν Ἀποστολίδου, Πορταριάν, γὰρ τὴν:

Ἀγαπημένη

Ἀγαπημένη, εὐγενικὰ λεπτὴ ψυχούλα. Ἀκαλῶς ἤλθε στὸν κύκλο μας. Διαπλάσσοι, ξεχάσατε, τὴν:

Κάρμεν Σόλβα;

Ἀλληλογραφεῖς, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια μετὰ ὅλους-ες, νὰ περιμένω: Σταράττη, ἔνα σας τετραδιάκι θὰ μὲ εὐχαριστοῦσε πολὺ. Δ/σις: Ἀνδία Ἐλένη Φουρνή, Ἐβραϊκή, Χανιά Κρήτης, διὰ:

Ἀστὴρ

Ἀλληλογραφεῖς μετὰ τὰ Διαπλάσσοι, στείλατε πρῶτοι. Δ/σις: Α. Βογιατζόγλου (διὰ Ναπολέοντα), Καλαμιώτου 10-Β, Ἀθῆναι.

Ναπολέων

Τὸ Βασιλεῖον τῆς Κυζίκου, ὁπνεύθει τοὺς Διαγωνισμοὺς τοῦ. Περιμένω:

Προκηρῶσα Διαγωνισμὸν Μ. Μυστικῶν. Προθεσμία εἰκοσάημερος. Βραδεῖα: 1ον) Στυλογραφικὴ πέννα, 2ον) Φανὸς ηλεκτρικός, 3ον) Ὑπερ Πατρίδος, 4ον) Τὸ Βιβλίον τῆς Στριγγὸς (ἀνίμην, κτλ.), 5ον) Φῶτις καὶ Παίδιον Πνεύμα, 6ον) Τοπίον Κερκύρας. Ἀν' δὲν λάβω ἱκανοποιητικὰς ἀπαντήσεις, δά ἐπιστρέψω τετραδιάκια καὶ συμμετοχὴν. Στείλατε: Νικόλαον Μπόικον, Πόστ Ρεστάντ, Κέρκυρα.

ΑΥΣΟΚΑΡΤΟ

Ἀλέκο Σισμάνογλου, παλιὲ μοῦ φίλε καὶ συμπαθῆ, θέλεις ν' ἀλληλογραφεῖς; Χρυσόκτενι, Μοιρατο Ἀκρογιάλι, Λεβάντα, Μαγικὴ Νυχτιά, ἀνταλλάσσομε Μ. Μυστικά, εἶναι γὰρ θυμολογῶν: Ὑποψίφη Δημάρχη, αἰώνιος ὑποψίφη: Δ/σις: Ἰωάννην Μαλκοτάση, Ὁστροβού 8, Θεσσαλονίκη.

Ἐρίο Ἀκρογιάλι

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ: Ἀθάμας = Παπαλάου, Φαουστίν—Ἰγγλέση, Σόλβα = Ἀγγελῆς, Κωνσταντίνος Λάβρον = Γεωργιάδης, Ἀφελῆς Κυπριοπούλα = Παρισιανὸν, Λεωνὴ Καμυλία = Σωτηριάδου, Ἀστὸς Ροδοφύγιος = Τασάκης, Ἀνοξιάττη Βροχούλα = Χαριτάκη, Μικρὴ Χοροπούλα = Αποστολάκη, Ἀούααα!!!

Ἀποκαλύψεων: ΕΚΤΩΡ

Ἐκάβη, τετραδιάκι σου δὲν πῆρα... ὁστε: Τραπεζὴν Ψυχούλα